

**Punkt Informacyjny
Funduszy Europejskich**

Kontrola w projektach współfinansowanych ze środków FE w perspektywie 2021-2027

**Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich**

**Rzeczpospolita
Polska**

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

**Punkt Informacyjny
Funduszy Europejskich**

I. SYSTEM KONTROLI PROJEKTÓW UNIJNYCH

**Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich**

**Rzeczpospolita
Polska**

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

moduł I Podstawy kontroli

- Podstawy prawne
- Rodzaje kontroli
- Podmioty uprawnione do kontroli
- Prawa i obowiązki kontrolującego i kontrolowanego
- Dokumenty kontroli/ jak się przygotować do kontroli z perspektywy realizującego projekt

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

moduł II- ZASADY PRAWIDŁOWEJ REALIZACJI PROJEKTÓW A KONTROLA

- Zasady sprawozdawczości i finansowania
- Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków
- Prawidłowość i zgodność dokumentacji finansowej
- Obowiązki beneficjenta wynikające z umowy o dofinansowanie projektu a kontrola projektu
- Zasady przechowywania i archiwizacji dokumentacji projektowej

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

moduł III- ZAKRES KONTROLI

- Zgodność projektu z harmonogramem rzeczowo-finansowym
- Zgodność realizowanego projektu z pozostałą dokumentacją (wniosek o dofinansowanie, umowa o dofinansowanie itp.)
- Zgodność stanu faktycznego z wnioskiem o płatność
- Zgodność projektu z polityką równych szans (w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami)
- Poprawność procedur udzielania zamówień publicznych (zgodność z PZP, zgodność z zasadą konkurencyjności)
- Kontrola kwalifikowalności wydatków na podstawie przykładowych dowodów księgowych oraz weryfikacja poprawności dokumentacji rozliczeniowej służącej dokumentowaniu wydatków
- Kontrola zakończenia rzeczowej i finansowej realizacji projektu oraz osiągnięcia założonych wskaźników produktu
- Ochrona danych osobowych

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

moduł IV- NIEPRAWIDŁOWOŚCI

- System raportowania o nieprawidłowościach
- Rodzaje nieprawidłowości
- Najczęściej wykrywane nieprawidłowości.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podstawy prawne

1. **USTAWA z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027**(1), z dnia 20 maja 2022 r.
2. **Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej** (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159 oraz Dz. Urz. UE L 261 z 22.07.2021, 58);

Punkt Informacyjny
Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 60 oraz Dz. Urz. UE L 13 z 20.01.2022,

4. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, oraz Dz. Urz. UE L 421 z 26.11.2021,

5. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021 oraz Dz. Urz. UE L 421 z 26.11.2021,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

6. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna” (Interreg) wspieranego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021,

7. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 4 kwietnia 2023 r. w sprawie szczegółowego przeznaczenia, warunków i trybu udzielania przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa wypłat w ramach Programu dotyczącego zwalczania deprywacji materialnej,

8. Ustawa o ochronie danych osobowych z dnia 10 maja 2018 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781);

9. Ustawa Prawo zamówień publicznych z dnia 11 września 2019 r. – (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, z późn. zm.);

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

10. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii,

11. Ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2320 z późn.zm.), zwana dalej „ustawą o doręczeniach elektronicznych”

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wytyczne dotyczące kontroli na lata 2021-2027

<https://funduszeuropejskie.gov.pl/dokumenty/wytyczne-dotyczace-kontroli-realizacji-programow-polityki-spojnosci-na-lata-2021-2027/>

Wytyczne w zakresie sposobu korygowania i odzyskiwania nieprawidłowych wydatków oraz zgłaszania nieprawidłowości w ramach programów operacyjnych polityki spójności na lata 2021-2027

<https://funduszeuropejskie.gov.pl/dokumenty/wytyczne-dotyczace-sposobu-korygowania-nieprawidlowosci-na-lata-2021-2027/>

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

■ Roczny Plan Kontroli

<https://funduszeue.lubuskie.pl/roczny-plan-kontroli-programu-fundusze-europejskie-dla-lubuskiego-na-rok-obrachunkowy-od-1-lipca-2025-r-do-30-czerwca-2026-r/>

■ Umowa o dofinansowanie projektu

Umowa o dofinansowanie projektu w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027 (zwykła/ryczałt/stawki jednostkowe –EFS+)

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- **Kontrola** – to monitorowanie i ocena realizacji projektu w celu zapewnienia skuteczności, efektywności i zgodności z obowiązującymi go przepisami (m.in. prawa krajowego, unijnego i zapisów Wytocznych kwalifikowalności).

Inaczej – to sprawdzenie, czy wszystko jest realizowane zgodnie z prawem i umową. To element zarządzania projektami niezależnie od przyjętej metodyki.

- **Cel kontroli:** sprawdzenie poprawności realizacji projektu, m.in. poprzez wydatkowanie środków publicznych przez Beneficjenta.
- **Beneficjent:** podmiot, osoba fizyczna itp., który/a podpisał/a umowę o dofinansowanie.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Rodzaje kontroli

a) Kontrole projektów, w tym wydatków, w szczególności (zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy wdrożeniowej):

- weryfikacje wniosków o płatność beneficjenta
- kontrole w miejscu realizacji projektu lub w siedzibie beneficjenta
- kontrole krzyżowe
- kontrole na zakończenie realizacji projektu
- kontrole trwałości

b) Kontrole systemowe (przeprowadzana przez IZ na podstawie art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy wdrożeniowej).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Weryfikacja wydatków

- **Weryfikacja wniosków o płatność** –weryfikacja wykonywana na bieżąco na podstawie wszystkich dokumentów lub na podstawie wybranej próby dokumentów (czyli kilku wybranych spośród wszystkich –wybór zwykle jest tajemnicą instytucji). Ta kontrola realizowana jest zdalnie przez system informatyczny na podstawie widniejących tam dokumentów, czyli wprowadzamy wniosek o płatność i wraz z nim wszystkie dokumenty do każdej pozycji z zestawienia (albo na prośbę od opiekuna projektu dot. próby dokumentów itp.).
- **Kontrola na miejscu** –to kontrola wykonywana u beneficjenta –albo w siedzibie, albo w miejscu realizacji projektu. Wtedy kontrolowane są dokumenty oryginalne. Zwykle w trakcie realizacji projektu lub na jego zakończenie.
- **Kontrola krzyżowa** –to kontrola, która ma na celu sprawdzić, czy beneficjent nie pobiera/ł środków unijnych na to samo w ramach jeszcze innego projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

WERYFIKACJA WNIOSKÓW O PŁATNOŚĆ – każdy złożony wniosek o płatność musi być sprawdzony pod kątem formalnym i rachunkowym; dodatkowo powinno zostać sprawdzone, czy wydatki ujęte w tym wniosku do refundacji lub rozliczenia są wydatkami kwalifikowalnymi,

Po zakończeniu procesu weryfikacji danego wniosku o płatność podmiot otrzymuje informację o wyniku weryfikacji wniosku o płatność.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wniosek o płatność

- Kontrola formalna – prawidłowe podpisanie, złożenie i wypełnienie WNP; braki/błędy formalne we wniosku o płatność.
- Poprawność danych wykazanych w CST2021–Baza personelu, SM EFS.
- Kontrola rachunkowa danych wykazanych w WNP (dane finansowe, w tym terminowe złożenie wniosku lub rozliczenie min. 70% wydatków kwalifikowalnych –w kontekście dyspozycji art. 189 ust. 3 UFP; wydatki limitowane –cross-financing, koszty pośrednie).
- Kontrola w zakresie wykazanego postępu rzeczowego (zgodność z danymi wykazanymi w części finansowej, poprawność wykazanych działań w zakresie równości szans, weryfikacja informacji dot. problemów w realizacji projektu, wykazane wskaźniki).
- Kontrola dokumentów wybranych do próby kontroli (poprawność dokumentów księgowych, opisów dokumentów, zgodność z danymi wykazanymi w WNP, kwalifikowalność uczestników/czek, kwalifikowalność personelu, weryfikacja NIP/PESEL podmiotu na opublikowanej na stronie BIP MSWiA liście sankcyjnej osób i podmiotów, itp.).
- Kontrola kwalifikowalności wydatków określonych w *Wytycznych* (czy wydatki ujęte we wniosku o płatność są wydatkami kwalifikowalnymi).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

WNIOSKI O PŁATNOŚĆ

- WERYFIKACJA W ZAKRESIE MINIMALNYM:
- WERYFIKACJA CZĘŚCIOWA:
- KOMPLEKSOWA WERYFIKACJA:

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Systemowa

Odnosi się do sprawdzenia, czy instytucja, z którą podpisana jest umowa, np. PARP czy NCBR wykonuje działania zgodnie z przepisami ją obowiązującymi (zwykle chodzi o działania od ogłoszenia konkursu do przekazania środków w projekcie).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Na zakończenie realizacji projektu

- Kontrola po złożeniu ostatniego wniosku o płatność.
- Zwykle w tym momencie sprawdza się realizację projektu od dwóch stron – finansowej i merytorycznej.
- Wtedy pokazać należy wszystko, co było przedmiotem wniosku o dofinansowanie, np. jeśli projekt dotyczył stworzenia oprogramowania bazującego na sztucznej inteligencji, to pokazujemy to oprogramowanie wraz z jego cechami, które wymienione są we wniosku o dofinansowanie

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Inne

- kontrole **zdolności wnioskodawców** do realizacji projektu w ramach trybu pozakonkursowego,
- inne kontrole np. związane z prawidłowością przeprowadzenia właściwych procedur w zakresie oddziaływania na środowisko albo w zakresie prawidłowości przeprowadzenia procedur udzielania zamówień lub zamówień publicznych.
- Weryfikujące prawdziwość oświadczeń i deklaracji

PRZYKŁAD: wizyta monitoringowa przed rozpoczęciem projektu w NCBR

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Kontrole planowe i kontrole doraźne.

Kontrole projektu na miejscu mogą być prowadzone w formie planowej lub doraźnej.

Kontrole projektu na miejscu:

- planowe - prowadzone na podstawie Rocznych Planów Kontroli (RPK)
- doraźne - nie są ujęte w RPK - nieobligatoryjne zawiadomienie o kontroli

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Cel kontroli

Potwierdzenie prawidłowej realizacji projektu, w szczególności, że:

- współfinansowane towary i usługi zostały dostarczone, roboty budowlane zrealizowane
- faktyczny stan realizacji projektu jest zgodny z umową oraz wnioskiem o dofinansowanie projektu i odpowiada informacjom ujętym we wnioskach o płatność oraz w innych dokumentach przekazywanych do instytucji kontrolującej
- wydatki zadeklarowane przez Beneficjentów we wniosku o płatność zostały rzeczywiście poniesione i są kwalifikowalne w kontekście wymogów określonych przez IZ (Regulamin wyboru projektów) oraz przepisów krajowych i unijnych

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Cel kontroli –wizyt monitoringowych

- Weryfikacja faktycznej realizacji udzielanej/-ych form wsparcia w projekcie w miejscu wykonywania zadań merytorycznych:
- wczesne identyfikowanie ewentualnych zagrożeń i nieprawidłowości, monitorowanie postępu w realizacji projektu
- weryfikacja sposobu realizacji projektu w miejscu wykonywania zadań merytorycznych
- realizacja obowiązków w zakresie informacji i promocji
- sprawdzenie faktycznej liczby uczestników w zadaniach merytorycznych objętych projektem

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Co jest sprawdzane podczas wizyty monitoringowej?

- Zgodność realizowanej formy wsparcia z wnioskiem o dofinansowanie oraz zawartą umową z personelem projektu/wykonawcą
- Poprawne udokumentowanie realizacji formy wsparcia (dzienniki zajęć, listy obecności, dokumenty potwierdzające standard realizowanej usługi, itp.)
- Sposób realizacji działań informacyjno-promocyjnych
- Faktyczne wykorzystanie zakupionego w projekcie sprzętu
- Przeprowadzenie wywiadu/ankiety z uczestnikami projektu w celu poznania opinii na temat realizowanej formy wsparcia
- Kwalifikowalność wydatków poniesionych w związku z realizacją danej formy wsparcia (materiały szkoleniowe, catering, zwrot kosztów dojazdu itp.)

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zakres kontroli finansowej, a merytorycznej

Najważniejsze jest zrealizowanie zakresu merytorycznego!

- Finansowa część to jej odzwierciedlenie, w kosztach.
- Jeśli kontrola finansowa wykaże brak nieprawidłowości i uchybień, to nie oznacza, że całość projektu jest dobrze zrealizowana!
- Brak realizacji merytorycznej oznacza nieuznanie kosztów kwalifikowalnych tym tytułem, nawet mimo pozytywnej oceny realizacji zakresu finansowego!

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Kontrola merytoryczna

- Zależy od tematu projektu

UWAGA! Jeśli na etapie realizacji projektu okaże się, że należy zmienić pewne założenia, należy niezwłocznie skonsultować się z opiekunem projektu, by ocenić, czy jest szansa na zmianę czy jednak nie (nieważne jaki to dokładnie moment –byle by nie był to moment kontroli)

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Kontrola finansowa

Jej zakres obejmuje kwestie kosztowe, a więc dotyczy:

- polityki rachunkowości,
- regulaminów wynagradzania (jeśli są),
- faktur a do nich opisów, dekretacji lub poleceń księgowania (to potwierdzenie, że są zaksięgowane lub wprowadzone do ewidencji kosztowej), potwierdzeń przelewów, protokołów odbioru lub protokołów zdawczo-odbiorczych;
- umów z kontrahentami (jeśli były zawierane) i ewentualnych do nich aneksów/zmian,
- umów o pracę, umów zlecenie, umów o dzieło i ewentualnych do nich aneksów/zmian,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zakres kontroli w zależności od sposobu rozliczania kosztów bezpośrednich

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Koszty bezpośrednie rozliczane na podstawie rzeczywiście ponoszonych wydatków

- Zgodność rzeczowa realizacji projektu i prawidłowość monitorowania projektu
- Kwalifikowalność uczestników projektu oraz poprawność przetwarzania danych osobowych
- Dostępność projektu
- Prawidłowość rozliczeń finansowych
- Poprawność udzielania zamówień publicznych
- Poprawność stosowania zasady konkurencyjności
- Kwalifikowalność personelu projektu
- Poprawność udzielenia pomocy publicznej
- Zapewnienie ścieżki audytu oraz archiwizacji dokumentów
- Prawidłowość realizacji działań informacyjno-promocyjnych
- Prawidłowość sprawowania nadzoru nad realizacją zadań partnerów projektu
- Prawidłowość udzielania i rozliczania grantów w projekcie
- Poprawność stosowania zasady równości kobiet i mężczyzn

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projekty, w których koszty bezpośrednio są rozliczane metodami uproszczonymi

- Zgodność rzeczowa realizacji projektu i prawidłowość monitorowania projektu
- Prawidłowość wykonania zadań/wskaźników rozliczanych metodami uproszczonymi
- Dostępność projektu
- Kwalifikowalność uczestników projektu oraz poprawność przetwarzania danych osobowych
- Kwalifikowalność personelu projektu (projekty rozliczane metodami uproszczonymi)
- Prawidłowość realizacji działań informacyjno-promocyjnych
- Zapewnienie ścieżki audytu oraz archiwizacji dokumentów
- Prawidłowość sprawowania nadzoru nad realizacją zadań partnerów projektu
- Poprawność stosowania zasady równości kobiet i mężczyzn

To co oni w końcu sprawdzają? – podsumowanie

OBSZAR	Rzeczywiście poniesione wydatki	Metody uproszczone	Wizyta monitoringowa
Realizacja projektu (WND)	X	X	X
Zasady horyzontalne	X	X	X
Personel projektu	X	-	-
Kwalifikowalność uczestników/czek projektu	X	X	-
Prawidłowość form wsparcia	X	X	X
Prawidłowość przetwarzania danych osobowych	X	X	-
Rozliczenia finansowe	X	-	-
Prawidłowość rozliczenia stawek jednostkowych	X	X	-
Zamówienia publiczne (ZK, PZP)	X	-	-
Poprawność udzielania pomocy (w tym: <i>de minimis</i>)	X	X	-
Działania info-promo	X	X	X

Etapy kontroli –krok po kroku

- Pismo zawiadamiające o kontroli: data, zakres kontroli, okres objęty kontrolą (**5 dni** przed kontrolą)
- Pismo z próbą dokumentów wybranych do kontroli (o ile dotyczy) oraz upoważnienie do przeprowadzenia kontroli
- Czynności kontrolne (1 –3 dni; Zespół kontrolujący: 2 –3 osoby)
- Ewentualna dodatkowa korespondencja w sprawie –pomiędzy IZ i Beneficjentem –w celu sformułowania wyników kontroli
- Informacja pokontrolna –wyniki kontroli (wraz z zaleceniami/rekomendacjami –(o ile dotyczy): **30 dni** od zakończenia czynności kontrolnych
- Rozpatrzenia ewentualnych zastrzeżeń wniesionych do informacji pokontrolnej (termin Beneficjenta –**14 dni** od doręczenia Informacji pokontrolnej) →sporządzenie i przekazanie Ostatecznej informacji pokontrolnej (**10 dni** od wpływu zastrzeżeń)
- Wykonanie zaleceń pokontrolnych/wdrożenie rekomendacji przez Beneficjenta (o ile dotyczy)
- Zakończenie czynności kontrolnych (**21 dni** od wpływu pisma o przyjęciu i akceptacji wyników kontroli lub wpływu pisma Beneficjenta dotyczącego wykonania zaleceń pokontrolnych)

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

PISMO KONTROLA

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- **WZÓR:** Zawiadomienie o kontroli projektu EFS+
- **Miejscowość, Data:** [Miejscowość], [Data]
- **Znak sprawy:** [Znak sprawy, np. DFS.III.000.000.202X]
- **Beneficjent:**
[Nazwa Beneficjenta]
[Adres]

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

ZAWIADOMIENIE O KONTROLI NA MIEJSCU

Na podstawie § [numer paragrafu] Umowy o dofinansowanie nr [Numer Umowy] z dnia [Data podpisania] dla projektu pt. „[Tytuł Projektu]” w ramach programu [Nazwa Programu, np. Fundusze Europejskie dla ... 2021-2027], zawiadamiam o przeprowadzeniu kontroli na miejscu realizacji projektu.

1. Termin i miejsce kontroli:

- **Termin:** [Data rozpoczęcia] r., godz. [Godzina]
- **Miejsce:** [Adres miejsca kontroli - np. biuro projektu, miejsce prowadzenia zajęć]

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

2. Zakres kontroli:

Kontrola obejmie sprawdzenie prawidłowości realizacji projektu, w szczególności:

- [np. dokumentacji merytorycznej uczestników projektu],
- [np. dokumentacji finansowo-księgowej],
- [np. zgodności z zasadami RODO oraz dostępności],
- [np. trwałości projektu].
- *Okres objęty kontrolą: [np. od 01.01.2024 do 31.12.2024]*

3. Osoby kontrolujące:

- [Imię i nazwisko], [Stanowisko]
- [Imię i nazwisko], [Stanowisko]

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

4. Wymagana dokumentacja:

Proszę o przygotowanie do kontroli dokumentacji wskazanej w załączonym kwestionariuszu kontroli oraz zapewnienie dostępu do dokumentów (również kadrowych i finansowych) oraz obecności osób odpowiedzialnych za realizację projektu.

5. Zespół kontrolujący informuje, że:

Beneficjent ma prawo do zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń kontroli w terminie [np. 14 dni] od otrzymania informacji pokontrolnej.

Zgodnie z umową, kontrola może obejmować również podmioty zaangażowane w realizację projektu (partnerów, podwykonawców).

Podpis (Instytucja Kontrolująca):

[Podpis i pieczęć upoważnionego pracownika IZ/IP]

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

PRZYGOTOWANIE DO KONTROLI

- Rewizja planu – tj. sprawdzenie, czy wykonane zostało wszystko na dzień zawiadomienia o kontroli, tzn. budżet projektu vs dotychczasowe wydatki.
- Poszukanie polityki rachunkowości, bezpieczeństwa, dokumentu potwierdzającego prawo do realizacji projektu w danym miejscu (np. umowa najmu lub dokument OT/karta środka trwałego budynku -jako miejsca realizacji projektu).
- Wydrukowanie każdorazowo wniosków o płatność.
- Wyszukanie konkretnych dokumentów kosztowych (faktur, list płac, rachunków do umów cywilnoprawnych i poleceń księgowania w przypadku amortyzacji) w księgowości, wg zestawienia dokumentów, w każdym wniosku o płatność.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- Rozdzielenie wydatków na konkretne wnioski o płatność, wg zestawienia dokumentów (zbieramy dokumenty do konkretnych wniosków).
- Przyporządkowanie wydatków do konkretnych pozycji w zestawieniu i sprawdzenie, czy mamy dokumenty do każdej pozycji z zestawienia.
- Przeanalizowanie, czy posiadamy wszystkie dokumenty związane z fakturą, listą płac czy rachunkiem, poleceniem księgowania w przypadku amortyzacji.
- sprawdzenie dokładnie, czy faktury lub rachunki do umów cywilnoprawnych odnoszą się we właściwej kwocie do tego, co było zawarte w umowie z kontrahentem.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

– jak się przygotować do kontroli?

Analiza terminu kontroli

- potencjał kadrowy
  - zapewnienie (bezpiecznego) dostępu do dokumentów projektowych
  - zapewnienie miejsca kontrolującym (o ile dotyczy)
-
- Możliwość **ewentualnej** zmiany terminu kontroli –w **uzasadnionych** i odpowiednio **uargumentowanych** przypadkach:
  - **Przygotowanie dokumentów** sporządzanych w trakcie realizacji projektu –kontrola wewnętrzna dokumentów (w tym: regulacji wewnętrznych)
  - Zapewnienie personelu **współpracującego z kontrolującymi**

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podmioty uprawnione do kontroli.

Zgodnie z ustawą wdrożeniową, kontrole i audyty projektu mogą przeprowadzać:

- instytucja zarządzająca,
- instytucja pośrednicząca,
- instytucja wdrażająca,
- instytucja audytowa,
- przedstawiciele KE,
- przedstawiciele Europejskiego Trybunału Obrachunkowego,
- inne podmioty uprawnione.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Art. 25

Pkt 7. Kontrole, o których mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1, mogą być prowadzone:

- 1) w siedzibie instytucji kontrolującej lub w innym miejscu świadczenia przez osoby kontrolujące pracy lub usług na rzecz instytucji kontrolującej;
- 2) w siedzibie podmiotu kontrolowanego;
- 3) w każdym miejscu związanym z realizacją projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Oprócz Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Pośredniczących do przeprowadzania kontroli/audytów wydatkowania środków w ramach uprawnione są również inne instytucje, m. in.:

- Komisja Europejska,
- Europejski Trybunał Obrachunkowy,
- Najwyższa Izba Kontroli,
- Instytucja Audytowa,
- Krajowa Administracja Skarbowa,
- Urząd Zamówień Publicznych.

IZ i IP są zobowiązane do współpracy z ww. organami w ramach prowadzonych przez nie kontroli.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Prawa i obowiązki kontrolującego i kontrolowanego.

■ Co wolno kontrolerom?

Ustawa wdrożeniowa, a także wytyczne dotyczące kontroli, przyznają **kontrolerom szerokie uprawnienia**. Mogą oni żądać dostępu do wszystkich miejsc, w których realizowany był projekt. Należy im również udostępnić związane z projektem systemy teleinformatyczne oraz dokumenty. Co więcej, jeśli jest to konieczne do stwierdzenia kwalifikowalności wydatków ponoszonych w ramach projektu – należy udostępnić również dokumenty niezwiązane bezpośrednio z realizacją projektu. Kontrolerzy mogą oczywiście żądać wyjaśnień, a także przeprowadzać oględziny, z których sporządza się protokół. Mogą również korzystać z usług zewnętrznych ekspertów.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Beneficjent jest obowiązany

- 1) udostępnić instytucji kontrolującej dokumenty związane bezpośrednio z realizacją projektu, w szczególności dokumenty umożliwiające potwierdzenie kwalifikowalności wydatków – z zachowaniem przepisów o tajemnicy prawnie chronionej;
- 2) zapewnić dostęp do pomieszczeń i terenu realizacji projektu lub pomieszczeń kontrolowanego projektu, zapewnić dostęp do związanych z projektem systemów teleinformatycznych, w tym baz danych, kodów źródłowych i innych dokumentów elektronicznych wytworzonych w ramach projektu;
- 3) umożliwić sporządzenie, a na żądanie osoby kontrolującej sporządzić kopie, odpisy lub wyciągi z dokumentów oraz zestawienia lub obliczenia sporządzane na podstawie dokumentów związanych z realizacją projektu;
- 4) udzielić wyjaśnień dotyczących realizacji projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Co wolno kontrolowanemu?

Uprawnienia kontrolowanego nie są niestety tak rozbudowane, jak te kontrolerów. Może on żądać od kontrolerów okazania pisemnego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

Może zgłosić również pisemne zastrzeżenia do informacji pokontrolnej w ciągu 14 dni od dnia jej otrzymania, przy czym instytucja kontrolująca może zgodzić się na wydłużenie terminu. Beneficjent może też w każdej chwili wycofać swoje zastrzeżenia.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

■ Dokumenty kontroli

- Koszty bezpośrednio rozliczane na podstawie rzeczywiście ponoszonych wydatków
- Zgodność rzeczowa realizacji projektu, w tym zgodność podejmowanych działań merytorycznych z celami projektu i prawidłowość realizacji zadań związanych z monitorowaniem projektu.
- Kwalifikowalność uczestników projektu oraz poprawność przetwarzania danych osobowych.
- Dostępność projektu
- Prawidłowość rozliczeń finansowych

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Kontrola dokumentów realizacji projektu

- Poprawność udzielania zamówień publicznych
- Poprawność stosowania zasady konkurencyjności
- Kwalifikowalność personelu projektu.
- Poprawność udzielenia pomocy publicznej
- Zapewnienie ścieżki audytu oraz przestrzeganie zasad archiwizacji dokumentów .
- Prawidłowość realizacji działań informacyjno-promocyjnych
- Prawidłowość sprawowania nadzoru nad realizacją zadań partnerów projektu
Prawidłowość udzielenia i rozliczania grantów w projekcie.
- Poprawność stosowania zasady równości kobiet i mężczyzn.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Kontrola dokumentów realizacji projektu

Projekty, w których koszty bezpośrednio są rozliczane metodami uproszczonymi

- Zgodność rzeczowa realizacji projektu, w tym zgodność podejmowanych działań merytorycznych z celami projektu i prawidłowość realizacji zadań związanych z monitorowaniem projektu.
- Prawidłowość wykonania zadań/wskaźników rozliczanych metodami uproszczonymi, w tym posiadanie przez beneficjenta dokumentów określonych w umowie o dofinansowanie projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Kontrola dokumentów realizacji projektu

- Kwalifikowalność uczestników projektu oraz poprawność przetwarzania danych osobowych
- Kwalifikowalność personelu projektu - tylko w zakresie dotyczącym projektów rozliczanych metodami uproszczonymi.
- Prawidłowość realizacji działań informacyjno-promocyjnych .
- Zapewnienie ścieżki audytu oraz przestrzeganie zasad archiwizacji dokumentów.
- Prawidłowość sprawowania nadzoru nad realizacją zadań partnerów projektu
- Poprawność stosowania zasady równości kobiet i mężczyzn.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Co może być kontrolowane?

Zgodnie z ustawą wdrożeniową oraz wytycznymi dotyczącymi kontroli w zależności od kontroli, weryfikacji może podlegać fakt, czy:

- wydatki w projektach zostały faktycznie poniesione,
- towary i usługi zostały faktycznie dostarczone,
- wydatki nie były podwójnie finansowane,
- dochowano trwałości projektów,
- prawidłowo przeprowadzono procedury dotyczące udzielania zamówień publicznych czy pomocy publicznej,
- beneficjent dysponuje kompletną dokumentacją dotyczącą wydatków projektowych,
- realizowane/zachowane są cele projektu, osiągnięto deklarowane wskaźniki,
- dokonano odpowiedniej promocji projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

■ Dokumenty finansowe

- oryginały dowodów księgowych, w tym przede wszystkim faktur, rachunków, not księgowych, list płac oraz zawieranych umów;
- dokumenty potwierdzające opłacenie dokumentów przedstawionych do rozliczenia, czyli wyciągi bankowe, potwierdzenia przelewów, raporty kasowe, dowody KP i KW; obowiązująca u beneficjenta polityka rachunkowości;
- wyodrębniona ewidencja księgowa wraz z zestawianiem obrotów i sald.

Ponadto ocenie podlegają dokumenty potwierdzające przyjęcie zakupionych produktów do ewidencji księgowej tj. dokumenty OT, ewidencja środków trwałych oraz księgi inwentarzowe.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dokumenty potwierdzające zgodność działań projektowych z politykami wspólnotowymi, w tym przede wszystkim:

- ogłoszenia o naborze na wolne stanowiska pracy;
- umowy o pracę;
- certyfikaty środowiskowe

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- Dokumenty potwierdzające zgodność zrealizowanych działań z Ustawą Prawo zamówień publicznych lub zasadą konkurencyjności.

Najczęściej weryfikacji podlega:

- sposób szacowania wartości zamówienia;
- upublicznienie treści ogłoszenia o zamówieniu;
- potwierdzenie przesłania zapytań ofertowych do potencjalnych dostawców;
- uzasadnienie wyboru najkorzystniejszej oferty;
- raport z udzielonego zamówienia;
- treść umowy podpisanej z wyłonionym wykonawcą lub dostawcą.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- Dokumenty potwierdzające osiągnięcie założonych wskaźników produktów/rezultatów. Mogą to być na przykład:
  - umowa i faktura zakupu środków trwałych przewidzianych w projekcie;
  - umowy i bieżące dokumenty potwierdzające deklarowane zwiększenie zatrudnienia;
  - umowy potwierdzające nawiązanie współpracy z innymi podmiotami, wskazanymi we wniosku o dofinansowanie;
  - uzyskane certyfikaty.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

1. Procedury archiwizacji dokumentacji projektowej Korzystając ze środków unijnych beneficjent przyjmuje na siebie obowiązek archiwizacji pełnej dokumentacji projektowej w siedzibie swojej firmy, przez okres wskazany w umowie dotacji.
2. Działania informacyjno-promocyjne, między innymi:
  - oznakowanie dokumentacji i korespondencji prowadzonej w związku z realizacją projektu;
  - oznakowanie dofinansowanych środków trwałych;
  - oznakowanie miejsca realizacji projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

ZASADY PRAWIDŁOWEJ REALIZACJI PROJEKTÓW A KONTROLA

Zasady monitorowania postępu rzeczowego w projektach.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

a) Struktura wskaźników

1. Na potrzeby monitorowania postępu rzeczowego, IZ określa tzw. **wskaźniki produktu oraz wskaźniki rezultatu bezpośredniego.**

Wskaźniki produktu oraz rezultatu bezpośredniego dla instrumentów realizacji celów szczegółowych zamieszczane są w dokumentach programowych, tj. w programie (dla głównych typów projektów) oraz w SZOP (który może zawierać dodatkowo wskaźniki nieujęte w programie). W przypadku EFS+ stosowane są ponadto zamieszczone w programie **wskaźniki rezultatu długoterminowego.**

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

2. W zestawie wskaźników, zawartych w programie i SZOP, IZ stosuje w pierwszej kolejności adekwatne wskaźniki pochodzące z LWK 2021.

W programie należy zawrzeć co najmniej **jeden wskaźnik produktu i jeden wskaźnik rezultatu** z LWK 2021 dla danego celu szczegółowego.

Ostateczny zestaw wskaźników użytych w programie stanowi wynik negocjacji programu z KE. SZOP powinien zawierać wszystkie adekwatne dla danego celu szczegółowego wskaźniki z LWK 2021, w tym również wskaźniki nieujęte w programie.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

3. Przewidziane zostały następujące rodzaje wskaźników:

- **wskaźniki mierzone we wszystkich celach szczegółowych,** dotyczące kosztów racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami i obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- **wskaźniki wspólne dla wszystkich projektów współfinansowanych z EFS+** (wszystkie projekty realizowane w celach szczegółowych
- wskaźniki kluczowe monitorowane w poszczególnych celach szczegółowych.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Sprawozdawczość projektu

Sprawozdania z postępu w realizacji projektu są najczęściej integralną częścią wniosku o płatność. Jest on podstawą do wypłaty przyznanej dotacji w formie zaliczki, refundacji częściowej lub całkowitej.

Mapa sprawozdania projektu:

- utworzyć wniosek o płatność i przesłać go do instytucji w celu weryfikacji,
- prowadzić korespondencję,
- przekazać harmonogram realizacji projektu,
- ewidencjonować informację o: zamówieniach publicznych realizowanych w ramach projektu, danych dotyczących personelu projektu oraz uczestników projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Monitorowanie uczestników projektów

W ramach sprawozdawczości z realizacji projektu, jest obowiązek monitorowania uczestników projektu i wsparcia im udzielanego.

Uczestnikiem projektu jest osoba fizyczna lub podmiot bezpośrednio korzystający z projektu. Jako uczestników wykazywane wyłącznie są te osoby i podmioty, które można zidentyfikować i uzyskać od nich dane potwierdzające realizację wskaźników (w przypadku osób fizycznych oraz wsparcia pracowników instytucji dotyczące co najmniej płci, statusu na rynku pracy, wieku, wykształcenia, sytuacji gospodarstwa domowego) i dla których planowane jest poniesienie określonego wydatku.

Zakres danych uzyskiwanych od podmiotów obejmuje również informacje podstawowe (nazwa instytucji, NIP, typ instytucji), dane teleadresowe oraz szczegóły wsparcia (w tym jego rodzaj).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Monitorowanie postępu rzeczowego

1. Za system wskaźników monitorowania postępu rzeczowego w ramach programu, w tym dobór wskaźników, ustalenie wartości odniesienia, celów pośrednich i końcowych dla wskaźników oraz prawidłowy przebieg procesu ich monitorowania i realizacji założonych wartości na poszczególnych poziomach wdrażania programu, odpowiada IZ.
2. Wybrane dla programu wskaźniki produktu i rezultatu powiązane z celami szczegółowymi, cele pośrednie dotyczące wskaźników produktu oraz cele końcowe dotyczące wskaźników produktu i rezultatu, zgodnie z art. 16 rozporządzenia ogólnego stanowią ramy wykonania programu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

3. Monitorowanie postępu w osiągnięciu celów programu jest prowadzone w szczególności w oparciu o dane zgromadzone w CST2021, dane statystyki publicznej, dane administracyjne, wyniki analiz lub ewaluacji.
4. IZ określa wartości docelowe (cele końcowe) na 2029 rok co do zasady dla wszystkich wskaźników kluczowych w programie - wskaźników produktu i rezultatu.
5. Wartości docelowe, o których mowa w pkt 4, IZ zamieszcza w programie.
6. Cele pośrednie na 2024 rok ustalane są tylko dla wskaźników produktu i zamieszczane w programie.
7. Wartości bazowe dla wskaźników produktu wynoszą „0”. Dla wskaźników rezultatu wartości bazowe wynoszą „0”, chyba że w definicji wskaźnika wskazano inaczej. W szczególności, wartość bazową różną od „0” mogą przyjmować wskaźniki rezultatu wyszczególnione w tabeli 2 załącznika 3 do wytycznych KE,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

7. Monitorowanie postępu w realizacji wskaźników z LWK 2021 oparte jest o dane zagregowane z poziomu projektów, pozyskiwane z CST2021, obejmujące wartości osiągnięte wykazane w kolejnych zatwierdzonych wnioskach o płatność oraz dane zawarte w zatwierdzonych formularzach monitorowania uczestników projektów. **Wartości dotyczące rezultatów długoterminowych wykazywane są co do zasady na podstawie badań ewaluacyjnych, które prowadzone są w oparciu m.in. o dane uczestników projektów lub danych administracyjnych.**

8. Oprócz wartości docelowej, dla wskaźników rezultatu w programie należy określić wartość odniesienia. Powinna ona wynikać z najnowszych dostępnych danych lub innych uznanych za odpowiednie źródła informacji. Wartość odniesienia to wartość opierająca się na danych z podobnych istniejących lub wcześniejszych interwencji.

9. Osiągnięte wartości wskaźników sprawozdawane we wnioskach o płatność odnoszą się do stanu rzeczywistego i efektów faktycznie osiągniętych.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Okres kwalifikowania wydatków

Ramy czasowe kwalifikowalności wydatków zostały określone w art. 63 rozporządzenia ogólnego oraz szczegółowo opisane w Wytycznych kwalifikowalności tj. **wydatki kwalifikowalne nie mogą być poniesione wcześniej niż 1 stycznia 2021 r. oraz później niż 31 grudnia 2029 r.** Beneficjent nie może wskazać we wniosku o dofinansowanie projektu okresu realizacji przekraczającego ww. daty.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dokonywanie płatności w projekcie.

Ogólną zasadą jest to, że wydatki ponoszone przez beneficjenta lub partnera muszą być faktycznie poniesione. Oznacza to, że z każdym wydatkiem wiąże się faktyczny przepływ środków pieniężnych od beneficjenta lub partnera do innego podmiotu. Zasada ta nie ma jednak zastosowania do projektów lub wydatków rozliczanych metodami uproszczonymi oraz finansowania niepowiązanego z kosztami.

UWAGA! Beneficjent ani partner nie mogą finansować swojej podstawowej działalności ze środków dofinansowania, nawet jeśli dzieje się to incydentalnie albo przez krótki czas. Uzyskana zaliczka może być wykorzystywana jedynie na realizację projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Obowiązki beneficjenta wynikające z umowy o dofinansowanie projektu a kontrola projektu

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podpisanie umowy o dofinansowanie

Wykaz dokumentów niezbędnych do podpisania umowy może się różnić, w zależności od tego, jaki projekt jest realizowany oraz jakiego rodzaju podmiot podpisuje umowę. Część z nich jest wymagana od większości beneficjentów. Są to:

1. Dokumenty potwierdzające prawo do reprezentacji Wnioskodawcy.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

2. Wniosek o dofinansowanie z załącznikami oraz - w przypadku zmiany danych zawartych we wniosku o dofinansowanie – dokumenty zawierające aktualizację tych danych;
3. Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji Projektu;
4. Harmonogram Projektu wyznaczający kamienie milowe;
5. Harmonogram płatności;
6. Zaświadczenia z banku potwierdzające otwarcie w celu realizacji projektu wyodrębnionych rachunków bankowych zawierające co najmniej numer rachunku bankowego oraz nazwę Beneficjenta;

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

7. Oświadczenie o statusie przedsiębiorcy (dotyczy przedsiębiorców posiadających status MŚP);
8. Wniosek o nadanie/zmianę/wycofanie dostępu dla osoby uprawnionej stanowiący Załącznik nr 5 Wytycznych do gromadzenia danych w formie elektronicznej;
9. Oświadczenie, że w przypadku Projektu nie nastąpiło, nie następuje i nie nastąpi nakładanie się finansowania przyznanego z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, Funduszu Spójności lub innych funduszy, programów, środków i instrumentów finansowych Unii Europejskiej ani krajowych środków publicznych, a także z państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA);
10. Inne dokumenty uznane przez IOK niezbędne do podpisania Umowy o dofinansowanie.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

11. Sprawozdania finansowe za ostatnie 3 lata sporządzone zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości Wnioskodawcy i Partnerów (w sytuacji, gdy Wnioskodawca/ Partner prowadzi działalność krócej niż 3 lata, powinien załączyć sprawozdania za okres prowadzenia działalności; w sytuacji gdy Wnioskodawca/ Partner nie sprawozdał się do właściwego organu ze względu na krótki okres prowadzenia działalności, wówczas załącza Informację nt. braku załącznika z zaznaczeniem „nie dotyczy”).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

ION wzywa do dostarczenia w terminie 14 dni roboczych od dnia odebrania informacji o wyniku oceny, następujących dokumentów do podpisania umowy o dofinansowanie projektu:

- a)** Pełnomocnictwo do reprezentowania Wnioskodawcy (gdy dokumenty niezbędne do podpisania umowy są podpisywane przez osobę/y nieposiadające statutowych uprawnień do reprezentowania Wnioskodawcy). Dokument ten (format .pdf) musi być podpisany przy pomocy kwalifikowanego podpisu elektronicznego w formacie (PAdES). Jeżeli jest to skan dokumentu, musi zostać uwierzytelniony przez złożenie podpisu osób uprawnionych do reprezentowania i podejmowania decyzji w imieniu Projektodawcy.
- b)** Terminarz płatności, o którym mowa w Umowie o dofinansowanie projektu w ramach programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027, w wersji elektronicznej która znajduje się w LSI 2021 (terminarz należy przygotować i złożyć w systemie LSI 2021, a następnie wygenerować i przesłać wersję pdf).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- c) Zaświadczenie o niezaleganiu ze składkami na ubezpieczenie społeczne, nie starsze niż 1 miesiąc na dzień jego złożenia w ION – dotyczy również partnera.
- d) Zaświadczenie z Urzędu Skarbowego o niezaleganiu w podatkach, nie starsze niż 3 miesiące na dzień jego złożenia w ION – dotyczy również partnera.
- e) Oświadczenie dotyczące Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (załącznik nr 2)
- f) Wniosek o dodanie osoby zarządzającej projektem w CST2021 (załącznik nr 3).
- g) Ankieta do umowy o dofinansowanie, zgodnie z dostarczonym wzorem (załącznik nr 4) – w wersji elektronicznej.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Sprawozdawczość, rozliczenie projektu i dokumentacja.

USTAWA z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

W skrócie:

Za pośrednictwem [Centralnego Systemu Teleinformatycznego \(CST\)](#) beneficjent musi:

- utworzyć wniosek o płatność i przesłać go do instytucji w celu weryfikacji,
- prowadzić korespondencję z instytucją,
- przekazać harmonogram realizacji projektu,
- ewidencjonować informację o:
  - zamówieniach publicznych realizowanych w ramach projektu,
  - danych dotyczących personelu projektu oraz
  - danych dotyczących uczestników projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady promocji i oznakowania.

Co musi zawierać obowiązkowe oznakowanie?

- znak Funduszy Europejskich, z nazwą Programu, z którego realizowany jest projekt
- znak Unii Europejskiej, z nazwą funduszu, z którego projekt uzyskał dofinansowanie.
- Ostateczny opis obowiązków w zakresie informacji i promocji znajduje się w Poradniku Beneficjenta oraz w Księdze identyfikacji wizualnej znaku marki Fundusze Europejskie i znaków programów na lata 2021-2027 -

<https://funduszeuropejskie.gov.pl/zasady-komunikacji-marki-fundusze-europejskie/>

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wytyczne dotyczące warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2021-2027

Wytyczne dotyczące warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej, zwane dalej „Wytycznymi”, zostały opracowane na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. ***o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027*** (Dz. U. poz. 1079), zwanej dalej „ustawą wdrożeniową”.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Centralny system teleinformatyczny

zapewnia:

- ewidencjonowanie danych dotyczących programów wraz z wymaganymi wymiarami, w szczególności: celami, celami szczegółowymi, wskaźnikami, funduszami, kategoriami regionów, kodami rodzajów interwencji;
- obsługę wyboru projektów i ich rozliczania;
- obsługę kontroli projektów;
- obsługę procesów certyfikacji, w tym, tworzenia wniosków o płatność do KE, rocznych zestawień wydatków, rejestru obciążeń na projekcie, zaliczek, zgodnie z wymogami rozporządzenia 2021/1060;
- funkcje raportowania.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

W skład CST2021 wchodzi:

- SZT2021,
- Administracja, w tym eSZOP,
- WOD2021,
- SL2021,
- BK2021,
- e-Kontrole,
- SR2021,
- SKANER,
- Kontrole Krzyżowe

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

e-Kontrole

- Aplikacja e-Kontrole służy informatyzacji obszaru prowadzenia kontroli projektów realizowanych ze środków polityki spójności w ramach programów na lata 2021-2027. Aplikacja wspiera zarządzanie procesami kontroli oraz prowadzenie i dokumentowanie kontroli.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

SR2021

- Aplikacja gwarantuje spełnienie wymogów art. 42 pkt. 1-3 rozporządzenia ogólnego w zakresie umożliwienia instytucjom zarządzającym przekazywania Komisji wiarygodnych zbiorczych danych dotyczących liczby wybranych operacji, ich kosztów, wskaźników produktu i rezultatu, w wymaganym podziale, jak również danych dotyczących instrumentów finansowych.
- SR2021 umożliwia Użytkownikom I samodzielne uruchamianie, tworzenie oraz zapisywanie raportów.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Kontrole krzyżowe

- Aplikacja dostarcza dane wykorzystywane w celu weryfikacji spełnienia wymogów art. 63 ust. 9 rozporządzenia ogólnego.
- Aplikacja Kontrole Krzyżowe łączy dokumenty rozliczeniowe deklarowane w dowolnym programie Polityki Spójności w grupy faktur skorelowanych, które podlegają weryfikacji zgodnie z kompetencją instytucjonalną wynikającą z ustawy wdrożeniowej oraz z wytycznych dotyczących kontroli.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zgodność realizowanego projektu z pozostałą dokumentacją (wniosek o dofinansowanie, umowa o dofinansowanie itp.)

Jakość danych w zakresie postępu rzeczowego.

- Monitorowanie postępów w realizacji wskaźników pochodzących ze słownika horyzontalnego oraz słowników niehoryzontalnych oparte jest o dane przechowywane w CST2021, gromadzone z poziomu projektów, pochodzące z umów o dofinansowanie i wniosków o płatność.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- **Zgodność realizowanego projektu z pozostałą dokumentacją (wniosek o dofinansowanie, umowa o dofinansowanie itp.)**

- **Podpisanie umowy o dofinansowanie**

Jeżeli w wyniku oceny wniosek zostanie zakwalifikowany do objęcia wsparciem, zostanie zawarta umowa o dofinansowanie w oparciu o wzór przygotowany przez Instytucję Zarządzającą.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Umowa o dofinansowanie opisuje zobowiązania i uprawnienia oraz harmonogram realizacji projektu i jego budżet.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Umowa, powinna zawierać w szczególności:

- 1) strony umowy
- 2) zakres zadań i wysokość środków (montaż finansowy)
- 3) tryb i sposób przekazywania środków

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- 4) zobowiązanie podmiotu zarządzającego do poddania się kontroli oraz tryb kontroli realizacji umowy;
- 5) zobowiązanie podmiotu zarządzającego do poddania się audytowi;
- 6) warunki rozwiązania umowy w przypadku nieprawidłowości występujących w trakcie jej realizacji;
- 7) wysokość środków pomocy technicznej przeznaczonych na koszty realizacji zadań związanych z powierzeniem zarządzania wkładem finansowym z pobrewitowej rezerwy dostosowawczej;
- 8) zasady i tryb sporządzania i przekazywania informacji i sprawozdań z realizacji zadań przez podmiot zarządzający.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Co decyduje o kwalifikalności wydatków

O kwalifikowalności wydatku decyduje nie tylko zgodność z katalogiem kosztów kwalifikowanych. Na etapie wstępnym – oceny wniosku – weryfikowane jest również:

- czy wydatek jest zgodny z programem operacyjnym,
- czy wydatek jest niezbędny do realizacji projektu,
- czy wydatek jest efektywny.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

■ Zasady przechowywania i archiwizacji dokumentacji projektowej

Jednostki realizujące projekty ze środków pochodzących z funduszy unijnych są zobligowane do przechowywania wszelkiej dokumentacji związanej z projektem. Wymóg taki nakładają przepisy prawa europejskiego oraz krajowe regulacje prawne.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Ocena kwalifikowalności wydatków

Ocena kwalifikowalności poniesionego wydatku dokonywana jest w trakcie realizacji projektu poprzez weryfikację wniosków o płatność oraz w trakcie kontroli projektu, w szczególności kontroli w miejscu realizacji projektu lub siedzibie Beneficjenta. Wstępna ocena kwalifikowalności planowanych wydatków przeprowadzana jest na etapie oceny wniosku.

Przyjęcie danego projektu do realizacji i podpisanie z beneficjentem umowy o dofinansowanie nie oznacza, że wszystkie wydatki, które beneficjent przedstawi we wniosku o płatność w trakcie realizacji projektu zostaną uznane za kwalifikowalne. Ocena kwalifikowalności wydatków jest prowadzona także po zakończeniu realizacji projektu

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

■ Zgodność projektu z polityką równych szans (w tym dostępności dla osób z niepełno sprawnościami)

Cel i zakres wytycznych

- 1) Celem wytycznych jest zapewnienie zgodności wdrażania programów z zasadami horyzontalnymi: zasadą równości szans i niedyskryminacji oraz zasadą równości kobiet i mężczyzn, a także zapewnienie spójnego podejścia w tym zakresie w ramach programów i projektów współfinansowanych ze środków UE.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

2) Zgodnie z art. 9 rozporządzenia ogólnego, wdrażając programy zapewnia się poszanowanie praw podstawowych oraz przestrzeganie KPP.

Wytyczne mają więc na celu zapobieganie wszelkiej dyskryminacji.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- Wytyczne są skierowane do wszystkich instytucji uczestniczących we wdrażaniu programów współfinansowanych z EFS+, EFRR, FS i FST.
- Ilekroć w wytycznych jest mowa o IZ, należy przez to rozumieć IZ lub inną, właściwą instytucję (najczęściej IP lub IW), której IZ powierzyła wykonanie swoich zadań na mocy umowy lub porozumienia. Jednocześnie IZ zapewnia, że instytucja podejmująca decyzję o dofinansowaniu projektu albo będąca stroną umowy o dofinansowanie projektu, zobowiąże beneficjenta w decyzji albo umowie do stosowania aktualnych wytycznych.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

■ **Poprawność procedur udzielania zamówień publicznych (zgodność z PZP, zgodność z zasadą konkurencyjności)**

Ustawa Pzp z 2019 r. - obowiązująca od 1.01.2021 r.

Progi unijne

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Roboty budowlane:

- 5 350 000 euro netto (równowartość kwoty 22 840 755 zł netto) – niezależnie od rodzaju zamawiającego i charakteru zamówienia.

Dostawy i usługi:

- 139 000 euro netto (równowartość kwoty 593 433 zł netto) – próg podstawowy (dla jednostek sektora publicznego, na przykład z sektora rządowego)
- 214 000 euro netto (równowartość kwoty 913 630 zł netto) – próg dla dostaw i usług zamawianych przez zamawiających samorządowych, którymi są między innymi: jednostki samorządu terytorialnego, uczelnie publiczne, państwowe instytucje kultury
- 428 000 euro netto (równowartość kwoty 1 827 260 zł netto) – próg dla dostaw i usług sektorowych oraz w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Usługi społeczne:

- 750 000 euro netto (równowartość kwoty 3 201 975 zł netto) – próg dla zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi zamawiane przez zamawiających publicznych
- 1 000 000 euro netto (równowartość kwoty 4 269 300 zł netto) – próg dla zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi zamawiane przez zamawiających sektorowych oraz w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Gdzie są publikowane ogłoszenia o zamówieniach publicznych

Udzielenie zamówienia powyżej progów unijnych nakłada na zamawiającego **obowiązek przekazania ogłoszenia Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, który publikuje je w [Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej](#)**. Zamawiający udostępnia ogłoszenie również na stronie internetowej prowadzonego postępowania, od dnia jego publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Zamawiający może także opublikować ogłoszenie w innym miejscu.

Udzielenie zamówienia poniżej progów unijnych wymaga zamieszczenia **ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych, udostępnianym na stronach portalu internetowego [Urzędu Zamówień Publicznych](#)**. Zamawiający może dodatkowo przekazać ogłoszenie do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Zamawiający może udostępnić ogłoszenie w inny sposób, ale nie wcześniej niż w Biuletynie Zamówień Publicznych.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

W przypadku odstąpienia od komunikacji określonej w pkt 1, zamawiający określa w zapytaniu ofertowym sposób komunikacji w postępowaniu o udzielenie zamówienia.

W przypadku zawieszenia działalności BK2021 potwierdzonego odpowiednim komunikatem na stronie internetowej prowadzonej przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego (Baza Konkurencyjności – BK2021, <https://bazakonkurencyjnosci.funduszeuropejskie.gov.pl/>) – zamawiający kieruje zapytanie ofertowe do co najmniej trzech potencjalnych wykonawców, o ile na rynku istnieje trzech potencjalnych wykonawców danego zamówienia, oraz ogłasza zapytanie ofertowe co najmniej na swojej stronie internetowej, o ile posiada taką stronę.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Kwalifikowalność wydatków

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Okres kwalifikowalności

Początkiem okresu kwalifikowalności wydatków jest **1 stycznia 2021 r. ***,

Kończącą datą kwalifikowalności wydatków jest **31 grudnia 2029 r.**

Umowa o dofinansowanie

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

OKRES KWALIFIKOWALNOŚCI WYDATKÓW:

od 1 stycznia 2021 r. do 31.12.2029 r.

Dofinansowania **nie może uzyskać** projekt, który został fizycznie ukończony lub w pełni wdrożony

Wydatki poniesione **przed podpisaniem umowy** o dofinansowanie projektu mogą zostać uznane za **kwalifikowalne wyłącznie** w przypadku spełnienia warunków kwalifikowalności określonych w Wytycznych i w umowie o dofinansowanie projektu

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

- Koszty kwalifikowalne
- Koszty niekwalifikowalne
- Podwójne finansowanie
- Cross-financing
- Personel projektu
- Reguła proporcjonalności
- Trwałość projektu
- Zasada faktycznego poniesienia kosztu
- Podmioty upoważnione do ponoszenia wydatków

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

- Zamówienia zgodnie z Wytycznymi kwalifikowalności
- Wkład własny
- VAT
- Opłaty finansowe
- Uprozczone metody rozliczenia wydatków
- Koszty pośrednie

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Wytyczne w zakresie kwalifikowalności

Do oceny kwalifikowalności wydatków stosuje się wersję Wytycznych obowiązującą w dniu poniesienia wydatku

Do oceny prawidłowości przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia oraz zawartej w ramach projektu umowy w sprawie zamówienia stosuje się wersję Wytycznych obowiązującą w dniu wszczęcia postępowania, które zakończyło się zawarciem umowy.

Nowa wersja wytycznych, czy działa wstecz?

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Wydatek jest kwalifikowalny, jeżeli:

- jest zgodny z przepisami prawa,
- jest zgodny z umową o dofinansowanie projektu i Wytycznymi
- został faktycznie poniesiony
- spełnia warunki określone w programie i SZOP oraz regulaminie wyboru projektów,
- jest niezbędny do realizacji celów projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu lub jego przygotowaniem,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Wydatek jest kwalifikowalny, jeżeli:

- został dokonany w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
- został należycie udokumentowany
- został rozliczony we wniosku beneficjenta o płatność,
- dotyczy towarów dostarczonych lub usług wykonanych lub robót budowlanych zrealizowanych, w tym zaliczek

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Wydatek jest kwalifikowalny, jeżeli:

- jest zgodny z innymi warunkami uznania go za wydatek kwalifikowalny określonymi w Wytycznych lub określonymi przez IZ PO w SZOOP, regulaminie konkursu lub dokumentacji dotyczącej projektów zgłaszanych w trybie pozakonkursowym.

*wydatki muszą być zgodne z umową, załącznikiem do umowy o dofinansowanie jest wniosek o dofinansowanie,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Punktem wyjścia dla oceny kwalifikowalności wydatków jest zatwierdzony wniosek o dofinansowanie projektu. Zatwierdzenie projektu do dofinansowania i podpisania z beneficjentem umowy o dofinansowanie projektu **nie oznacza jednak, że wszystkie wydatki, które beneficjent przedstawił we wniosku o płatność w trakcie realizacji projektu, zostaną poświadczane, zrefundowane lub rozliczone.** Ocena kwalifikowalności poniesionych wydatków jest prowadzona także po zakończeniu realizacji projektu w zakresie obowiązków nałożonych na beneficjenta umową o dofinansowanie projektu oraz wynikających z przepisów prawa

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Wydatki niekwalifikowalne

Wydatkami niekwalifikowalnymi są wydatki wskazane w art. **64 rozporządzenia ogólnego**, art. 7 ust. 1 i 5 **rozporządzenia EFRR i FS**, art. 16 ust. 1 **rozporządzenia EFS+**, art. 9 rozporządzenia FST oraz:

Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027

str.17

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Wydatkami niekwalifikowalnymi są:

- kary i grzywny,
- koszty postępowania sądowego, wydatki związane z przygotowaniem i obsługą prawną spraw sądowych oraz wydatki poniesione na funkcjonowanie komisji rozjemczych,
- koszty pożyczki lub kredytu zaciągniętego na prefinansowanie dotacji,
- prowizje pobierane w ramach operacji wymiany walut,
- rozliczony notą księgową koszt zakupu środka trwałego będącego własnością beneficjenta lub prawa przysługującego beneficjentowi (taki środek trwały może zostać wniesiony do projektu w formie wkładu niepieniężnego),
- nagrody jubileuszowe przeznaczone dla personelu projektu,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Wydatkami niekwalifikowalnymi są:

- odprawy pracownicze przeznaczone dla personelu projektu,
- wpłaty dokonywane na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573, z późn. zm.), w tym wpłaty dokonywane przez stronę trzecią,
- świadczenia na rzecz personelu projektu realizowane z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS),

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wydatkami niekwalifikowalnymi są:

- Koszty składek i opłat fakultatywnych na rzecz personelu projektu niewymaganych obowiązującymi przepisami prawa, chyba że:
  - zostały przewidziane w regulaminie pracy lub regulaminie wynagradzania lub innych właściwych przepisach prawa pracy,
  - zostały wprowadzone co najmniej sześć miesięcy przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu,
  - Potencjalnie obejmują wszystkich pracowników, a zasady ich przyznawania są takie same w przypadku personelu projektu oraz pozostałych pracowników beneficjenta.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Wydatkami niekwalifikowalnymi są:

- Koszt zaangażowania personelu projektu zatrudnionego jednocześnie na podstawie stosunku pracy w IZ, IP, IW, gdy zachodzi konflikt interesów
- Koszt zaangażowania pracownika beneficjenta na podstawie umowy cywilnoprawnej innej niż umowa o dzieło, z wyjątkiem:
  - przypadków, gdy szczególne przepisy dotyczące zatrudniania danej grupy pracowników uniemożliwiają wykonywanie zadań w ramach projektu na podstawie stosunku pracy,
  - i prac badawczo-rozwojowych.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Wydatkami niekwalifikowalnymi są:

- transakcje, bez względu na liczbę wynikających z nich płatności, dokonane w gotówce, których wartość przekracza kwotę, o której mowa w ustawie Prawo przedsiębiorców - przekracza 15 000 zł lub równowartość tej kwoty, przy czym transakcje w walutach obcych przelicza się na złote według średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień dokonania transakcji
- zaliczka wypłacona przez beneficjenta niezgodnie z postanowieniami umowy, lub jeśli element objęty zaliczką nie jest kwalifikowalny lub nie został faktycznie zrealizowany lub dostarczony w okresie kwalifikowalności projektu,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

- Właściwa instytucja może określić w programie, SZOP lub regulaminie wyboru projektów inne wydatki niekwalifikowalne, o ile wyłączenie to nie stoi w sprzeczności z Wytycznymi.
- Wydatki uznane za niekwalifikowalne, a związane z realizacją projektu, ponosi beneficjent jako strona umowy o dofinansowanie projektu

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Podwójne finansowanie

Niedozwolone jest podwójne finansowanie wydatków. Podwójne finansowanie oznacza w szczególności:

- więcej niż jednokrotne przedstawienie do rozliczenia tego samego wydatku albo tej samej części wydatku ze środków UE w jakiegokolwiek formie
- rozliczenie zakupu używanego środka trwałego, który był uprzednio współfinansowany z udziałem środków UE,
- rozliczenie kosztów amortyzacji środka trwałego uprzednio zakupionego z udziałem środków UE,
- rozliczenie wydatku poniesionego przez leasingodawcę na zakup przedmiotu leasingu w ramach leasingu finansowego, a następnie rozliczenie rat opłacanych przez beneficjenta w związku z leasingiem tego przedmiotu,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Podwójne finansowanie

Niedozwolone jest podwójne finansowanie wydatków. Podwójne finansowanie oznacza w szczególności:

- objęcie kosztów kwalifikowalnych jednocześnie wsparciem w formie pożyczki i gwarancji/poręczenia,
- rozliczenie tego samego wydatku w kosztach pośrednich projektu oraz kosztach bezpośrednich projektu,
- otrzymanie na wydatki kwalifikowalne danego projektu lub części projektu dotacji z kilku źródeł (krajowych, unijnych lub innych) w wysokości łącznie wyższej niż 100% wydatków kwalifikowalnych projektu lub części projektu .

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Cross-financing

- Cross –financing dotyczy kategorii wydatków, wynikających z potrzeby realizacji danego projektu lub programu. Cross-financing może dotyczyć całości lub części projektu w zależności od typu projektów,
- W przypadku wydatków ponoszonych w ramach cross-financingu stosuje się zasady komplementarnego funduszu: EFRR albo EFS+, .
- Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 15% finansowania UE każdego priorytetu.
- Warunki rozliczania wydatków w ramach cross-financingu są określone w programie, SZOP, regulaminie wyboru projektów lub umowie o dofinansowanie projektu, .

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

Cross-financing

- Kategorie wydatków, które zostaną poniesione w ramach cross-finansingu, musi być, uwzględnione w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu i podlegają rozliczeniu we wnioskach beneficjenta o płatność,
- Cross-financing w projektach EFS+ dotyczy wyłącznie:
  - zakupu gruntu i nieruchomości,
  - zakupu infrastruktury
  - zakup mebli, sprzętu i pojazdów z wyjątkiem

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności z perspektywie finansowej 2021-2027

Cross-financing

- Zakupu mebli, sprzętu i pojazdów spełniający jeden z poniższych warunków może być kwalifikowalny w ramach EFS+ poza cross-financingiem :
  - zakupy te zostaną zamortyzowane w całości w okresie realizacji projektu
  - beneficjent udowodni, że zakup będzie najbardziej opłacalną opcją ale jednocześnie jest odpowiedni do osiągnięcia celu projektu, uzasadnienie zakupu jako najbardziej opłacalnej opcji powinno wynikać z zatwierdzonego wniosku o dofinansowanie projektu,
  - zakupy te są konieczne dla osiągnięcia celów projektu, uzasadnienie konieczności tych zakupów powinno wynikać z zatwierdzonego wniosku o dofinansowanie projektu

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

Cross-financing

- Wydatki poniesione w ramach cross-financingu w wysokości przekraczającej kwotę określoną w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu są niekwalifikowalne,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Personel projektu

- Koszty związane z zaangażowaniem personelu projektu mogą być kwalifikowalne, o ile konieczność zaangażowania personelu projektu wynika z charakteru projektu.
- Kwalifikowalnymi składnikami wynagrodzenia personelu projektu są wynagrodzenie brutto oraz koszty ponoszone przez pracodawcę zgodnie z właściwymi przepisami prawa, w szczególności:
  - składki na ubezpieczenia społeczne,
  - Fundusz Pracy,
  - Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
  - Pracownicze Plany Kapitałowe,
  - odpisy na ZFŚS lub wydatki ponoszone na Pracowniczy Program Emerytalny .

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Personel projektu

- Zatrudnienie lub oddelegowanie personelu projektu do pełnienia zadań związanych z realizacją projektów beneficjenta jest odpowiednio udokumentowane postanowieniami umowy o pracę, porozumienia lub zakresem czynności służbowych pracownika lub opisem stanowiska pracy poprzez wskazanie w szczególności zadań wykonywanych w ramach projektów. Dokumenty te powinny obejmować wszystkie zadania personelu projektu lub projektów (*zapis bez zmian*).
- Jeżeli stosunek pracy pracownika beneficjenta jedynie w części obejmuje zadania w ramach projektu, koszt wynagrodzenia personelu projektu jest kwalifikowalny, o ile: (*zapis bez zmian*)
  - zadania związane z realizacją projektów **zostaną wyraźnie wyodrębnione** w umowie o pracę, porozumieniu lub zakresie czynności służbowych pracownika lub opisie stanowiska pracy,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Personel projektu

- zakres zadań związanych z realizacją projektu stanowi podstawę do określenia **proporcji faktycznego zaangażowania pracownika** w realizację projektu w stosunku do czasu pracy wynikającego z umowy o pracę tego pracownika,
  - koszt wynagrodzenia personelu projektu odpowiada proporcji, chyba że zakres odpowiedzialności, złożoność lub poziom wymaganych kompetencji na danym stanowisku uzasadnia różnicę w udziale wydatku do czasu pracy wynikającego ze stosunku pracy.
- Koszt wynagrodzenia personelu projektu nie może przekroczyć kwoty wynagrodzenia pracowników beneficjenta na analogicznych stanowiskach lub na stanowiskach wymagających analogicznych kwalifikacji lub kwoty wynikającej z przepisów prawa pracy.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Personel projektu

- IZ zapewnia, że we wniosku o dofinansowanie projektu EFS+, beneficjent wskazuje:
  - formę zaangażowania i szacunkowy wymiar czasu pracy personelu projektu niezbędnego do realizacji zadań merytorycznych (etat/liczba godzin),
  - uzasadnienie proponowanej kwoty wynagrodzenia personelu projektu odnoszące się do zwyczajowej praktyki beneficjenta w zakresie wynagrodzeń na danym stanowisku lub przepisów prawa pracy lub statystyki publicznej, co stanowi podstawę do oceny kwalifikowalności wydatków na etapie wyboru projektu oraz w trakcie jego realizacji.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Personel projektu

- Nagrody i premie personelu projektu mogą być kwalifikowalne, jeżeli:
  - zostały określone w regulaminie pracy lub regulaminie wynagradzania (o ile regulaminy te zostały sporządzone) co najmniej sześć miesięcy przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu, chyba, **że możliwość przyznania nagrody została przewidziana w aktach prawa powszechnie obowiązującego** oraz
  - potencjalnie obejmują wszystkich pracowników, a zasady ich przyznawania są takie same w przypadku personelu projektu oraz pozostałych pracowników beneficjenta oraz
  - przyznawane są w związku z realizacją zadań w ramach projektu na podstawie stosunku pracy.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Personel projektu

- Dodatek do wynagrodzenia personelu projektu może być kwalifikowalny, jeżeli:
  - został określony w regulaminie pracy lub regulaminie wynagradzania (o ile regulaminy te zostały sporządzone) co najmniej sześć miesięcy przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu, chyba, że możliwość przyznania dodatku została przewidziana w aktach prawa powszechnie obowiązującego,
  - potencjalnie obejmuje wszystkich pracowników, a zasady jego przyznawania są takie same w przypadku personelu projektu oraz pozostałych pracowników beneficjenta,
  - jest kwalifikowalny wyłącznie w okresie zaangażowania danej osoby do projektu,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Personel projektu

- jego wysokość uzależniona jest od zakresu dodatkowych obowiązków i wynika z zatwierdzonego wniosku o dofinansowanie projektu.
- W przypadku przyznania dodatku w związku z realizacją projektów beneficjenta, dodatek ten rozliczany jest proporcjonalnie do zaangażowania w dany projekt.
- Dodatkowe wynagrodzenie roczne personelu projektu, wynikające z przepisów prawa pracy, może być kwalifikowalne w ramach projektu w proporcji, w której wynagrodzenie pracownika jest rozliczane w ramach projektu.
- Wydatki związane z zaangażowaniem zawodowym personelu projektu w projekcie lub projektach są kwalifikowalne, o ile:
  - obciążenie z tego wynikające nie wyklucza możliwości prawidłowej i efektywnej realizacji wszystkich zadań powierzonych danej osobie,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Personel projektu

- o łączne zaangażowanie zawodowe personelu projektu w realizację wszystkich projektów finansowanych z funduszy UE oraz działań finansowanych z innych źródeł, w tym środków własnych beneficjenta i innych podmiotów (niezależnie od formy zaangażowania), nie przekracza 276 godzin miesięcznie; do ww. limitu wlicza się okres urlopu wypoczynkowego oraz czas niezdolności do pracy wskutek choroby, natomiast nie wlicza się innych nieobecności pracownika (np. urlop bezpłatny, rodzicielski i macierzyński).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Personel projektu

- Spełnienie warunku limitu należy zweryfikować przed zaangażowaniem osoby do projektu. Weryfikacji można dokonać posiłkując się pisemnym oświadczeniem złożonym przez personel projektu. Warunek ten powinien być spełniony w całym okresie kwalifikowania wynagrodzenia danej osoby w tym projekcie, przy czym w przypadku wystąpienia nieprawidłowości w zakresie spełnienia tego warunku za niekwalifikowalne należy uznać wynagrodzenie personelu projektu (w całości lub w części) w tym projekcie, w ramach którego zaangażowanie personelu projektu spowodowało naruszenie tego warunku.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Personel projektu

- Właściwa instytucja będąca stroną umowy zapewnia, że beneficjent zobowiązuje się w umowie o dofinansowanie projektu do wprowadzania na bieżąco następujących danych do systemu teleinformatycznego w zakresie angażowania personelu projektu: *(zapis bez zmian)*
  - dane dotyczące personelu projektu: nr PESEL, imię, nazwisko,
  - dane dotyczące formy zaangażowania personelu w ramach projektu:
forma zaangażowania w projekcie, okres zaangażowania osoby w projekcie (dzień miesiąc-
rok – dzień-miesiąc-rok).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Personel projektu

- Osoba upoważniona do dysponowania środkami stanowiącymi dofinansowanie projektu oraz podejmowania wiążących decyzji finansowych w imieniu beneficjenta nie może być osobą prawomocnie skazaną za przestępstwo przeciwko mieniu, przeciwko obrotowi gospodarczemu, przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, przeciwko wiarygodności dokumentów lub za przestępstwo skarbowe, co beneficjent weryfikuje na podstawie oświadczenia tej osoby przed jej zaangażowaniem do projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Personel projektu

- Koszty delegacji służbowych oraz koszty związane z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych personelu projektu mogą być kwalifikowalne, o ile zostały uwzględnione w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu jako niezbędne dla prawidłowej realizacji projektu.
- W ramach projektów partnerskich wzajemne zlecenie przez partnerów realizacji zadań przez personel projektu jest niedopuszczalne.
- Koszt zaangażowania osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą będącej beneficjentem jest kwalifikowalny pod warunkiem wyraźnego wskazania tej formy zaangażowania w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu wraz z zakresem obowiązków tej osoby i kosztem jej zaangażowania rozliczanego na podstawie noty księgowej.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Personel projektu

- Do personelu projektu, którego koszty zaangażowania rozliczane są na podstawie uproszczonych metod, nie stosuje się wytycznych dotyczących kwalifikowalności personelu projektu, z wyjątkiem wymogu, aby osoba upoważniona do dysponowania środkami stanowiącymi dofinansowanie projektu oraz podejmowania wiążących decyzji finansowych w imieniu beneficjenta nie może być osobą prawomocnie skazaną.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Reguła proporcjonalności

- Właściwa instytucja będąca stroną umowy zobowiązuje beneficjenta w umowie o dofinansowanie projektu do osiągnięcia i zachowania wskaźników produktu oraz rezultatu zgodnie z zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie projektu, a w przypadku projektów EFS+ także z uwzględnieniem konieczności zachowania trwałości rezultatów projektu
- Nieosiągnięcie lub niezachowanie wskaźników, może oznaczać nieprawidłowość oraz skutkować nałożeniem korekty finansowej.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Reguła proporcjonalności

- W przypadku projektów EFS+, właściwa instytucja będąca stroną umowy może uznać za niekwalifikowalne wszystkie wydatki lub odpowiednią część wydatków dotychczas rozliczonych w ramach projektu – w zależności od stopnia nieosiągnięcia założeń merytorycznych projektu mierzonych wskaźnikami produktu lub rezultatu określonymi we wniosku o dofinansowanie projektu, wraz z kosztami pośrednimi projektu (*reguła proporcjonalności*).
- Właściwa instytucja będąca stroną umowy może podjąć decyzję o zastosowaniu reguły proporcjonalności w przypadku niespełnienia kryteriów wyboru projektów obowiązujących w ramach danego naboru wniosków o dofinansowanie projektu, dla których nie określono wskaźników produktu lub rezultatu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Reguła proporcjonalności

- Zasadność rozliczenia projektu EFS+ zgodnie z regułą proporcjonalności oceniana jest według stanu na zakończenie realizacji projektu, na etapie weryfikacji wniosku o płatność końcową.
- Reguła proporcjonalności może mieć zastosowanie w projektach EFS+ rozliczanych w oparciu o uproszczone metody, przy czym wyłącznie do takich wskaźników produktu lub rezultatu, które nie stanowią podstawy rozliczania uproszczonych metod.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Reguła proporcjonalności

- Właściwa instytucja będąca stroną umowy może podjąć decyzję o odstąpieniu od rozliczenia projektu EFS+ zgodnie z regułą proporcjonalności w przypadku:
  - wystąpienia siły wyższej,
  - jeśli beneficjent o to wnioskuje i należycie uzasadni przyczyny nieosiągnięcia założeń, w szczególności wykaże swoje starania zmierzające do osiągnięcia założeń projektu.
- W przypadku projektów partnerskich, sposób egzekwowania przez beneficjenta od partnerów skutków rozliczenia efektów projektu lub zastosowania reguły proporcjonalności z powodu nieosiągnięcia założeń projektu z winy partnera reguluje umowa o partnerstwie.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Monitoring

Wybór wskaźników – obowiązek ich monitorowania

Odstępstwa od założonych wartości (EFRR)

- W przypadku wystąpienia nieznacznych odstępstw od założonej wartości wskaźników (do 5% w produktach i do 20% w rezultatach), które nie wynikają ze zmiany zakresu rzeczowego, zmiana taka nie wymaga akceptacji IZ

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Trwałość

Art. 65 Rozporządzenia ogólnego

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Trwałość projektu

- Trwałość projektu musi być zachowana przez okres 5 lat (3 lata w przypadku MŚP – w odniesieniu do projektów, z którymi związany jest wymóg utrzymania inwestycji lub miejsc pracy) od daty płatności końcowej na rzecz beneficjenta. Przepisy regulujące udzielanie pomocy publicznej mogą wprowadzać inne wymogi w tym zakresie,
- W przypadku projektów EFS+ zachowanie trwałości projektu obowiązuje wyłącznie w odniesieniu do wydatków ponoszonych jako cross-financing lub w sytuacji, gdy projekt podlega obowiązkowi utrzymania inwestycji zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy publicznej.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027:

Trwałość projektu

- Za datę płatności końcowej, uznaje się:
  - datę obciążenia rachunku płatniczego instytucji przekazującej środki beneficjentowi w przypadku, gdy w ramach rozliczenia wniosku o płatność końcową beneficjentowi przekazywane są środki,
  - datę zatwierdzenia wniosku o płatność końcową – w innych przypadkach.
- W przypadku niezachowania trwałości projektu beneficjent jest zobowiązany do zwrotu kwoty dofinansowania proporcjonalnie do okresu, w którym trwałość projektu nie została zachowana, *(zapis nie wprowadza zmian, zwrot dofinansowania następuje wraz z odsetkami jak od zaległości podatkowej na podstawie ustawy o finansach publicznych).*

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

Trwałość projektu

- Naruszenie zasady trwałości projektu następuje w sytuacji wystąpienia w okresie trwałości projektu co najmniej jednej z poniższych przesłanek:
  - zaprzestano lub przeniesiono działalność produkcyjną poza region na poziomie NUTS 2, w którym dany projekt otrzymał wsparcie,
  - nastąpiła zmiana własności elementu infrastruktury, która daje przedsiębiorstwu lub podmiotowi publicznemu nienależną korzyść,
  - nastąpiła istotna zmiana wpływająca na charakter projektu, jego cele lub warunki realizacji, która mogłaby doprowadzić do naruszenia jego pierwotnych celów, ,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Trwałość

EFRR/FS/FST - inwestycje w infrastrukturę lub inwestycje produkcyjne

EFIS+ wyłącznie w odniesieniu do wydatków ponoszonych jako cross-financing lub obowiązek utrzymania inwestycji zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy publicznej

FST w zakresie określonym [w art. 8 ust. 2 lit.k, lit. l oraz lit. m rozporządzenia FST](#)
- obowiązek utrzymania inwestycji zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy publicznej

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Jak sprawdzana jest trwałość w projekcie?

- Prawidłowość zachowania **trwałości rezultatów** projektu, zgodnie z zapisami wniosku o dofinansowanie oraz umowy o dofinansowanie projektu
- Prawidłowość zachowania **trwałości operacji**, zgodnie z art. 65 rozporządzenia ogólnego –w przypadku projektów z wydatkami poniesionymi w ramach cross-financing (współfinansowana infrastruktura w projekcie)
- **Roczne sprawozdanie z zachowania trwałości** składane w terminie:
  - ➤ **do 10 dni** po upływie połowy okresu trwałości rezultatu, **albo**
  - ➤ **do 10 dni** po upływie pierwszego roku trwałości projektu
- w zależności, który z tych terminów jest **wcześniejszy**

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Niezachowanie trwałości

- W przypadku niezachowania trwałości projektu beneficjent jest zobowiązany do zwrotu kwoty dofinansowania proporcjonalnie do okresu, w którym trwałość projektu nie została zachowana.
- Zwrot następuje w trybie określonym w art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.)

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Upadłość, a trwałość

Zgodnie z art. 65 ust. 3 rozporządzenia ogólnego, upadłość wynikająca z oszustwa potwierdzonego prawomocnym wyrokiem sądu oznacza naruszenie zasady trwałości projektu.

Brak ogłoszenia upadłości beneficjenta, który zaprzestał prowadzenia działalności produkcyjnej oznacza naruszenie trwałości projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

Zasada faktycznego poniesionego kosztu

- Do dofinansowania kwalifikuje się wydatek, który został faktycznie poniesiony,
- Pod pojęciem wydatku faktycznie poniesionego należy rozumieć wydatek poniesiony w znaczeniu kasowym, tj. rozchód środków pieniężnych z kasy lub rachunku płatniczego (obciążenie rachunku płatniczego beneficjenta).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

Zasada faktycznego poniesionego kosztu

- Wyjątki od reguły faktycznego poniesienia stanowią
  - wkład niepieniężny,
  - dodatki i wynagrodzenia wypłacone uczestnikom projektu przez stronę trzecią i poświadczony beneficjentowi projektu EFS+,
  - koszty amortyzacji,
  - rozliczenia dokonywane na podstawie noty księgowej,
  - potrącenia,
  - skuteczne złożenie depozytu sądowego przez beneficjenta w związku z realizacją projektu,
  - wydatek z tytułu udzielonej gwarancji/poręczenia

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

Zasada faktycznego poniesionego kosztu

- Wydatek kwalifikowalny polegający na wniesieniu wkładu niepieniężnego uważa się za poniesiony, jeżeli wkład własny został faktycznie wniesiony, tzn. istnieje udokumentowane potwierdzenie jego wykorzystania w ramach projektu.
- Za kwalifikowalne mogą być uznane zaliczki wypłacone przez beneficjenta zgodnie z postanowieniami umowy. Jeśli element objęty zaliczką nie jest w ramach tego projektu kwalifikowalny lub nie zostanie zrealizowany lub dostarczony w okresie kwalifikowalności projektu, zaliczka przestaje być wydatkiem kwalifikowalnym.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności wperspektywie finansowej 2021-2027

Zasada faktycznego poniesionego kosztu

- Co do zasady, za kwalifikowalne uznawane są wydatki ponoszone przez beneficjenta na rzecz wykonawcy. Wydatki ponoszone przez beneficjenta na rzecz innych podmiotów uczestniczących w realizacji tej umowy, w tym podwykonawców, mogą zostać uznane za kwalifikowalne w następujących przypadkach:
  - w przypadku dokonania przez wykonawcę cesji wierzytelności,
  - przypadku, gdy beneficjent dokonuje płatności bezpośrednio na rzecz podwykonawcy,
- Dowodem poniesienia wydatku jest zapłacona faktura, inny dokument księgowy o równoważnej wartości dowodowej wraz odpowiednim dokumentem potwierdzającym dokonanie płatności (o ile dotyczy) .

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

Zasada faktycznego poniesionego kosztu

➤ Za datę poniesienia wydatku przyjmuje się: (zapis w nowej formie, zasada obowiązująca):

w przypadku wydatków pieniężnych:

- **dokonanych przelewem lub obciążeniową kartą płatniczą** – datę obciążenia rachunku płatniczego, tj. datę księgowania operacji,
- dokonanych **kartą kredytową** lub podobnym instrumentem płatniczym o odroczonej płatności – datę transakcji skutkującej obciążeniem rachunku karty kredytowej lub podobnego instrumentu,
- dokonanych **gotówką** – datę faktycznego dokonania płatności,
- w przypadku **wkładu niepieniężnego** – datę faktycznego wniesienia wkładu (np. datę pierwszego wykorzystania środka trwałego na rzecz projektu lub wykonania nieodpłatnej pracy przez wolontariusza) lub inną datę wskazaną przez beneficjenta i zaakceptowaną przez właściwą instytucję będącą stroną umowy,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

Zasada faktycznego poniesionego kosztu

- Za datę poniesienia wydatku przyjmuje się:
  - w przypadku amortyzacji – datę dokonania odpisu amortyzacyjnego,
  - w przypadku potrącenia – datę potrącenia
  - w przypadku depozytu sądowego – datę faktycznego wniesienia depozytu
  - w przypadku rozliczeń na podstawie noty księgowej – datę zaksięgowania noty

Warunki i procedury dokumentowania wydatków, o których nie ma mowy w Wytycznych, określa IZ.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

Podmioty upoważnione do ponoszenia wydatków:

- Dopuszczalna jest sytuacja, w której podmiot upoważniony przez beneficjenta do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych jest właścicielem części majątku wytworzonego w związku z realizacją projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Beneficjent, niezależnie od tego, czy sam ponosi wydatki kwalifikowalne, czy upoważni inny podmiot do ich ponoszenia, jest:

a) **odpowiedzialny za prawidłową realizację projektu** i odpowiada przed instytucją, z którą podpisał umowę o dofinansowanie projektu, za prawidłowość całości wydatków kwalifikowalnych ponoszonych w ramach projektu,

b) **odpowiedzialny za zapewnienie trwałości** projektu zgodnie z art. 65 rozporządzenia ogólnego,

c) jedynym podmiotem właściwym do **przedstawiania wniosków o płatność** oraz

otrzymywania dofinansowania ze środków przeznaczonych na realizację programu

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków

Do podmiotów upoważnionych do ponoszenia wydatków stosuje się odpowiednio postanowienia Wytycznych odnoszące się do beneficjenta.

Oznacza to w szczególności, iż dopuszczalna jest sytuacja, w której podmiot upoważniony przez beneficjenta do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych jest właścicielem części majątku wytworzonego w związku z realizacją projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

Rozeznanie rynku

➤ **ZAPISY ZOSTAŁY USUNIĘTE**

Zasada konkurencyjności

- stosuje się powyżej 80 000 zł netto
- Właściwa instytucja zobowiązuje beneficjenta w umowie o dofinansowanie projektu, a wnioskodawców w regulaminie wyboru projektów – do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców, a także do działania w sposób przejrzysty i proporcjonalny – zgodnie z procedurą określoną w niniejszym podrozdziale (zasada konkurencyjności).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

Zasada konkurencyjności

➤ Szacunkowa wartość zamówienia:

- Podstawą obliczenia **szacunkowej** wartości zamówienia w ramach projektu jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone z należytą starannością. Szacowanie jest dokumentowane w sposób zapewniający właściwą ścieżkę audytu (np. w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu lub w notatce z szacowania).
- Podmioty będące zamawiającymi w rozumieniu Pzp w pierwszej kolejności dokonują szacowania wartości zamówienia zgodnie z przepisami tej ustawy, natomiast po stwierdzeniu, że szacunkowa wartość zamówienia ustalona na podstawie Pzp nie przekracza wartości, od której istnieje obowiązek stosowania Pzp, ustalają wartość zamówienia w ramach projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

Zasada konkurencyjności

➤ Szacunkowa wartość zamówienia:

- Wyboru metody wykorzystywanej do obliczania szacunkowej wartości zamówienia nie można dokonywać z zamiarem wyłączenia zamówienia z zakresu stosowania zasady konkurencyjności. Zabronione jest **zaniżanie wartości** szacunkowej zamówienia lub jego **podział** skutkujący zaniżeniem jego wartości szacunkowej.
- **Obliczając szacunkową wartość zamówienia** należy wziąć pod uwagę konieczność łącznego spełnienia trzech przesłanek (tożsamości):
  - usługi, dostawy oraz roboty budowlane są tożsame rodzajowo lub funkcjonalnie (**tożsamość przedmiotowa**), przy czym tożsamość rodzajowa dostaw obejmuje dostawy podobne,
  - możliwe jest udzielenie zamówienia w tym samym czasie (**tożsamość czasowa**),
  - możliwe jest wykonanie zamówienia przez jednego wykonawcę (**tożsamość podmiotowa**).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

Zasada konkurencyjności

➤ Szacunkowa wartość zamówienia:

Tożsamości należy rozumieć zgodnie z wykładnią przepisów Pzp dotyczących szacowania wartości zamówienia.

➤ Minimalny termin składania ofert wynosi:

- **7 dni** – w przypadku dostaw i usług,
- **14 dni** – w przypadku robót budowlanych,

z tym, że wyznaczony termin składania ofert powinien uwzględniać złożoność zamówienia oraz czas potrzebny na sporządzenie ofert. W przypadku zamówień, których szacunkowa wartość jest równa lub przekracza 5 538 000 EUR w przypadku robót budowlanych, a 750 000 EUR w przypadku dostaw i usług minimalny termin składania **ofert wynosi 30 dni**. Bieg terminu składania ofert rozpoczyna się dnia następującego po dniu upublicznienia zapytania ofertowego, a kończy się z upływem ostatniego dnia (zastosowanie ma art. 115 Kodeksu cywilnego). O terminowym złożeniu oferty decyduje data złożenia oferty za pośrednictwem BK2021.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady konkurencyjności nie stosuje się do:

- a) zamówień, których wartość **nie przekracza kwoty 80.000 zł netto**,
- b) zamówień udzielanych na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. **Prawo zamówień publicznych** (Dz.U. z 2024 r. poz. 1320, z późn. zm.), zwanej dalej: „Pzp”,
- c) zamówień o przedmiocie określonym w art. 9-14 Pzp,
- d) realizacji zadań publicznych przez organ administracji publicznej na podstawie art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- e) zamówień udzielanych zgodnie z przepisami prawa innymi niż Pzp, na podstawie których wyłącza się stosowanie Pzp,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

f) wydatków **rozliczanych za pomocą uproszczonych metod**

g) zamówień udzielanych przez beneficjentów wybranych w trybie określonym w ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o **partnerstwie publiczno-prywatnym** (Dz. U. z 2023 r. poz. 1637, z późn. zm.) lub w ustawie z dnia 21 października 2016 r. o **umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi** (Dz. U. z 2023 r. poz. 140, z późn. zm.) do realizacji **projektu hybrydowego,**

h) **zamówień udzielonych lub postępowań o udzielenie zamówienia wszczętych przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu** w przypadku projektów, które otrzymały pieczęć doskonałości, o której mowa w art. 2 pkt 45 rozporządzenia ogólnego,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

i) zamówień, których przedmiotem są usługi świadczone w zakresie **prac badawczo-rozwojowych** prowadzonych w projekcie przez osoby fizyczne wskazane w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu, posiadające wymagane kwalifikacje, pozwalające na przeprowadzenie prac badawczo- rozwojowych zgodnie z tym wnioskiem,

j) zamówień, których przedmiotem są **usługi wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej** (z wyłączeniem usług świadczonych w placówkach wsparcia dziennego i placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego), **sąsiedzkie usługi opiekuńcze, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, usługi asystenckie** – świadczone osobiście przez osoby wskazane lub zaakceptowane przez uczestnika projektu

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady konkurencyjności można nie stosować do:

a) sytuacji, w której ze względu **na pilną potrzebę (konieczność) udzielenia zamówienia** niewynikającą z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której wcześniej nie można było przewidzieć, nie można zachować terminów określonych w pkt 19 sekcji 3.2.2,

b) sytuacji, w której ze względu **na wyjątkową sytuację niewynikającą** z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której wcześniej nie można było przewidzieć (np. klęski żywiołowe, katastrofy, awarie), wymagane jest natychmiastowe wykonanie zamówienia i nie można zachować terminów określonych w pkt 19 sekcji 3.2.2,

Minimalny termin składania ofert wynosi:

a) 7 dni – w przypadku dostaw i usług,

b) 14 dni – w przypadku robót budowlanych,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

c) zamówień, które mogą być zrealizowane **tylko przez jednego wykonawcę** z jednego z następujących powodów:

- brak konkurencji ze względów technicznych o obiektywnym charakterze, gdy istnieje tylko jeden wykonawca, który jako jedyny może zrealizować zamówienie, albo
- przedmiot zamówienia jest objęty ochroną praw wyłącznych, w tym praw własności intelektualnej, gdy istnieje tylko jeden wykonawca, który ma wyłączne prawo do dysponowania przedmiotem zamówienia, a prawo to podlega ochronie ustawowej,
- o ile nie istnieje rozsądne rozwiązanie alternatywne lub zastępcze, a brak konkurencji nie jest wynikiem sztucznego zawężania parametrów zamówienia,

d) zamówień w zakresie **działalności twórczej lub artystycznej**, które mogą być zrealizowane tylko przez jednego wykonawcę,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

- e) zamówień, których przedmiotem są dostawy na szczególnie korzystnych warunkach w związku z likwidacją działalności innego podmiotu, postępowaniem egzekucyjnym albo upadłościowym,
- f) zamówień na dostawy dokonywanych na giełdzie towarowej w rozumieniu przepisów o giełdach towarowych, w tym na giełdzie towarowej innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- g) zamówień udzielanych przez placówkę zagraniczną w rozumieniu przepisów o służbie zagranicznej,
- h) zamówień udzielanych na potrzeby własne jednostki wojskowej w rozumieniu przepisów o zasadach użycia lub pobytu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa,
- i) przypadków określonych w art. 214 ust. 1 pkt 11-14 Pzp w stosunku do podmiotów wskazanych w tym przepisie,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

- j) przypadku udzielenia wykonawcy wybranemu zgodnie z zasadą konkurencyjności zamówienia polegającego na powtórzeniu podobnych usług lub robót budowlanych, jeżeli takie zamówienie było przewidziane w zapytaniu ofertowym i jest zgodne z przedmiotem zamówienia początkowego oraz całkowita wartość tego zamówienia została uwzględniona przy obliczaniu jego wartości zamówienia początkowego

k) przypadku udzielenia wykonawcy wybranemu zgodnie z zasadą konkurencyjności zamówień na dostawy polegających **na częściowej wymianie dostarczonych produktów** lub instalacji albo **zwiększeniu bieżących dostaw lub rozbudowie istniejących instalacji**, gdy zmiana wykonawcy prowadziła do nabycia materiałów o innych właściwościach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność techniczną lub nieproporcjonalnie duże trudności techniczne w użytkowaniu i utrzymaniu tych produktów lub instalacji.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

Jeżeli w wyniku prawidłowego zastosowania zasady konkurencyjności **nie wpłynęła żadna oferta**, lub wpłynęły jedynie oferty podlegające odrzuceniu, albo żaden wykonawca nie spełnił warunków udziału w postępowaniu, o ile zamawiający stawiał takie warunki wykonawcom, zawarcie umowy w sprawie realizacji zamówienia z pominięciem zasady konkurencyjności jest możliwe, gdy pierwotne warunki zamówienia nie zostały zmienione.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

Wkład własny:

- Beneficjent jest zobowiązany do wniesienia wkładu własnego w wysokości określonej zgodnie z Umową o dofinansowanie projektu oraz obowiązującym Wnioskiem o dofinansowanie projektu.

Wkład niepieniężny:

- Wkład niepieniężny stanowiący część lub całość wkładu własnego, wniesiony na rzecz projektu, może stanowić wydatek kwalifikowalny, o ile spełnione są następujące warunki:
  - kwota dofinansowania w momencie końcowego rozliczenia projektu nie przekracza kwoty całkowitych wydatków kwalifikowalnych z wyłączeniem wkładu niepieniężnego ,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- wkład niepieniężny polega na wniesieniu (wykorzystaniu na rzecz projektu):
  - nieruchomości,
  - urzędzeń,
  - materiałów (surowców),
  - wartości niematerialnych i prawnych
  - ekspertyz,
  - nieodpłatnej pracy wykonywanej przez wolontariuszy,
  - nieodpłatnej pracy społecznej członków stowarzyszenia.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

- Wkład niepieniężny polega na wniesieniu (wykorzystaniu na rzecz projektu) składników majątku beneficjenta lub majątku innych podmiotów, jeżeli możliwość taka wynika z przepisów prawa oraz zostanie to ujęte w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu.
- Wartość wkładu niepieniężnego została należycie potwierdzona dokumentami o wartości dowodowej równoważnej fakturom lub innymi dokumentami.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

- Wartość przypisana wkładowi niepieniężnemu nie przekracza stawek rynkowych.
- Wartość i dostarczenie wkładu niepieniężnego mogą być poddane niezależnej ocenie i weryfikacji.
- Wkład niepieniężny nie był uprzednio współfinansowany ze środków UE.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

- W przypadku wykorzystania środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych na rzecz projektu, ich wartość określana jest proporcjonalnie do zakresu ich wykorzystania w projekcie.
- W przypadku wykorzystania nieruchomości na rzecz projektu:
  - wartość nieruchomości jest potwierdzona operatem szacunkowym sporządzonym przez uprawnionego rzeczoznawcę, aktualnym w momencie złożenia rozliczającego go wniosku o płatność,
  - jeżeli wkładem niepieniężnym nie jest cała nieruchomość, a jedynie jej część (na przykład tylko pomieszczenia), operat szacunkowy nie jest wymagany – w takim przypadku wartość wkładu wycenia się jako koszt amortyzacji lub wynajmu (np. w oparciu o cennik danej instytucji),

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

- możliwe jest dokonanie płatności na potrzeby umowy nabycia innych niż własność praw do nieruchomości (np. dzierżawa, najem) o wartości nominalnej rocznie nieprzekraczającej kwoty 1 PLN.
- Wydatki poniesione na wycenę wkładu niepieniężnego są kwalifikowalne.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

- W przypadku nieodpłatnej pracy powinny zostać spełnione łącznie następujące warunki:
  - osoba jest świadoma charakteru swojego udziału w realizacji projektu (tzn. świadoma nieodpłatnego udziału),
należy zdefiniować:
  - rodzaj nieodpłatnej pracy (określić stanowisko w projekcie);
    - zadania wykonywane i wykazywane przez tę osobę muszą być zgodne z tytułem nieodpłatnej pracy (stanowiska),

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

- wartość wkładu niepieniężnego w przypadku nieodpłatnej pracy określa się:
  - z uwzględnieniem ilości czasu poświęconego na jej wykonanie oraz
  - średniej wysokości wynagrodzenia (wg stawki godzinowej lub dziennej) za dany rodzaj pracy obowiązującej u danego pracodawcy lub w danym regionie (wyliczonej np. w oparciu o dane GUS), lub płacy minimalnej określonej na podstawie obowiązujących przepisów, w zależności od zapisów wniosku o dofinansowanie projektu,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

W przypadku nieodpłatnej pracy powinny zostać spełnione łącznie następujące warunki:

- wycena nieodpłatnej dobrowolnej pracy może uwzględniać wszystkie koszty, które zostałyby poniesione w przypadku jej odpłatnego wykonywania:
  - koszt składek na ubezpieczenia społeczne oraz
    - wszystkie pozostałe koszty wynikające z charakteru danego świadczenia,
    - koszt podróży służbowych i diet
    - innych niezbędnych kosztów ponoszonych przez osobę świadczącą nieodpłatną pracę
  - wycena wykonywanego świadczenia może być przedmiotem odrębnej kontroli i oceny.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

VAT

- Podatek VAT w projekcie, którego łączny koszt jest mniejszy niż 5 mln EUR (włączając VAT) może być kwalifikowalny, z wyjątkiem (nowa zasada, ważna zmiana). W SZOP, regulaminie wyboru projektów lub umowie o dofinansowanie projektu IZ/IP/IW w ramach EFRR/FS/FST może wyłączyć możliwość kwalifikowania podatku VAT.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- Podatek VAT w projekcie, którego łączny koszt wynosi co najmniej 5 Mln EUR (włączając VAT), jest niekwalifikowalny, z wyjątkiem gdy brak jest prawnej możliwości odzyskiwania podatku VAT . W takich sytuacjach do wniosku o dofinansowanie składa się "Oświadczenie o kwalifikowalności VAT" w dwóch częściach:
- Beneficjent oświadcza, iż w chwili składania wniosku o dofinansowanie projektu nie ma prawnej możliwości odzyskania podatku VAT,
  - Beneficjent zobowiązuje się do zwrotu zrefundowanej ze środków unijnych części VAT, jeżeli zaistnieją przesłanki umożliwiające odzyskanie tego podatku; w okresie realizacji projektu, jak i po jego zakończeniu,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

VAT

- Do przeliczenia łącznego kosztu projektu, stosuje się miesięczny obrachunkowy kurs wymiany walut stosowany przez KE, aktualny w dniu zawarcia umowy o dofinansowanie projektu, lub w dniu zawarcia aneksu do umowy wynikającego ze zmian łącznego kosztu projektu .
- Ponowne badanie kwalifikowalności podatku VAT jest wymagane w przypadku zmiany łącznego kosztu projektu mającego wpływ na kwalifikowalność VAT .

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- Zapłacony podatek VAT może być kwalifikowalny wyłącznie wówczas, gdy zgodnie z obowiązującym prawem, nie przysługuje prawo do odliczenia podatku (potencjalnie prawnej możliwości), nieskorzystanie tej możliwości wyklucza uznanie wydatku za kwalifikowalny, dotyczy to
  - Beneficjentów
  - Podmiotów zaangażowanych w realizację projektu lub wykorzystujących do działalności opodatkowanej produktu będące efektem realizacji projektu, zarówno w fazie realizacyjnej jak i operacyjnej ,
  - Uczestników projektu, czy innego podmiotu otrzymującemu wsparcie z EFS+,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

VAT

- Za posiadanie prawa do doliczenia podatku nie uznaje się możliwość określonej w art.113 i w art. 90 ust. 10 pkt 2 ustawy z VAT
- Kwalifikowalność podatku VAT podlega dodatkowym ograniczeniom wynikającymi z zasad udzielenia pomocy publicznej .
- Podatek VAT jest kwalifikowalny w odniesieniu do wdrażania instrumentów finansowych do inwestycji dokonywanych poprzez ostatecznych odbiorców.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

Opłaty finansowe:

- Następujące opłaty finansowe mogą być uznane za kwalifikowalne w ramach kosztów bezpośrednich projektu:
  - opłaty notarialne, opłaty administracyjne związane z uzyskiwaniem wszelkiego rodzaju pozwoleń, czy zgód niezbędnych do realizacji projektu,
  - koszty ubezpieczeń lub gwarancji bankowych, o ile są wymagane przez przepisy prawa, SZOP lub regulamin wyboru projektów, z wyłączeniem wydatków na ubezpieczenia dotyczących fazy eksploatacyjnej projektu,
  - wydatki na ewaluację, o ile ich poniesienie jest wymagane przez właściwą instytucję będącą stroną umowy.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Uproszczone formy rozliczania

Formy dotacji

1. Dotacje przyznawane beneficjentom przez państwa członkowskie mogą przyjmować dowolną z następujących form:
  - a) refundację kosztów kwalifikowalnych faktycznie poniesionych przez beneficjenta lub partnera prywatnego w ramach operacji PPP i zapłaconych w okresie wdrażania operacji, wkładów rzeczowych i amortyzacji;
  - b) stawki jednostkowe;
  - c) kwoty ryczałtowe;
  - d) finansowanie w oparciu o stawki ryczałtowe;
  - e) kombinacja form, o których mowa w lit. a)–d), pod warunkiem że każda z nich obejmuje inne kategorie kosztów lub w przypadku gdy są one stosowane do odrębnych projektów stanowiących część operacji lub do kolejnych faz operacji;
  - f) finansowanie niepowiązane z kosztami, pod warunkiem że takie dotacje są pokrywane w drodze refundacji wkładu Unii zgodnie z art. 95.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

Metody uproszczone rozliczania wydatków

- Decyzję o dopuszczalności i sposobie wdrożenia uproszczonych metod rozliczania wydatków dla programu, podejmuje właściwa IZ. (*zapis bez zmian*)
- Metody uproszczone: (*zapis bez zmian*)
  - stawki jednostkowe,
  - kwoty ryczałtowe,
  - stawki ryczałtowe.
- **Projekt współfinansowany ze środków EFRR, EFS+ lub FST, którego łączny koszt wyrażony w PLN nie przekracza równowartości 200 tys. EUR w dniu zawarcia umowy o dofinansowanie projektu musi być rozliczany za pomocą uproszczonych metod rozliczania wydatków.**
  - do przeliczenia łącznego kosztu projektu stosuje się miesięczny obrachunkowy kurs wymiany waluty stosowany przez KE aktualny na dzień ogłoszenia naboru.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Metody uproszczone - dokumenty

- a) Rozporządzenie ogólne,
- b) Akty delegowane KE,
- c) Wytyczne dot. kwalifikowalności wydatków
- d) Innych wytycznych,
- e) Program,
- f) SZOP,
- g) Regulamin wyboru projektów, albo
- h) Projekt budżetu / uzgodniony na etapie zatwierdzania wniosku o dofinansowanie projektu/

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

Metody uproszczone rozliczania wydatków

- W przypadku zastosowania stawki ryczałtowej, koszty, które stanowią podstawę rozliczania pozostałych kosztów projektu za pomocą tej stawki mogą być rozliczane na podstawie rzeczywiście ponoszonych wydatków.
  - Dodatki i wynagrodzenia wypłacane uczestnikom projektu mogą być rozliczane na podstawie rzeczywiście ponoszonych wydatków. Obowiązek stosowania uproszczonych metod rozliczania wydatków.
- Obowiązek stosowania uproszczonych metod rozliczania wydatków, nie dotyczy:
  - projektów otrzymujących wsparcie w ramach pomocy publicznej, które nie stanowi pomocy de minimis, w tym projektów łączących pomoc publiczną i pomoc de minimis,
  - projektów z obszaru badań i innowacji, o ile IZ wyłączyła projekt z tego wymogu, a komitet monitorujący wyraził uprzednią zgodę na takie wyłączenie.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

Metody uproszczone rozliczania wydatków

- Uproszczone metody rozliczania wydatków można łączyć w ramach projektu, o ile każda uproszczona metoda dotyczy odrębnej kategorii kosztów.
- Uproszczone metody rozliczania wydatków można łączyć w ramach projektu z wydatkami, które zostały faktycznie poniesione, o ile wydatki rozliczane za pomocą uproszczonych metod i wydatki faktycznie poniesione dotyczą odrębnych kategorii kosztów. Zakazane jest podwójne finansowanie wydatków, w szczególności kosztów zaangażowania personelu projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- Wyboru sposobu rozliczania wydatków dokonuje się do momentu zawarcia umowy o dofinansowanie projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

Metody uproszczone rozliczania wydatków

- Warunki rozliczania kosztów uproszczoną metodą rozliczania wydatków określa umowa o dofinansowanie projektu, w szczególności:
  - nazwę i koszt objęty uproszczoną metodą rozliczania wydatków,
  - wskaźnik rozliczający uproszczoną metodę rozliczania wydatków (nie dotyczy stawki ryczałtowej),
  - dokumenty potwierdzające osiągnięcie rezultatów, wykonanie produktów lub zrealizowanie działań zgodnie z zatwierdzonym wnioskiem o dofinansowanie projektu (nie dotyczy stawki ryczałtowej).
- Koszty rozliczane uproszczoną metodą rozliczania wydatków są traktowane jak wydatki faktycznie poniesione. Nie ma obowiązku gromadzenia faktur i innych dokumentów księgowych o równoważnej wartości dowodowej na potwierdzenie poniesienia wydatku w ramach projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

Metody uproszczone rozliczania wydatków

Rozliczenie kosztów za pomocą uproszczonej metody rozliczania wydatków dokonywane jest w oparciu o faktyczny postęp realizacji projektu i osiągnięte wskaźniki, przy czym:

- w przypadku **stawek jednostkowych** – rozliczenie następuje według określonej kwoty stawki jednostkowej i liczby stawek jednostkowych (produktów lub rezultatów) zrealizowanych w ramach projektu,
- w przypadku **kwot ryczałtowych** – rozliczenie kwoty ryczałtowej jest uzależnione od zrealizowania objętych nią działań w całości albo dokonywane jest w etapach (tzw. kamienie milowe) w sposób określony w metodyce, o ile uzasadnia to charakter projektu,
- w przypadku **stawek ryczałtowych** – rozliczenie następuje według określonej stawki ryczałtowej odnoszonej do kwalifikowalnych kosztów będących podstawą rozliczenia.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- W przypadku niezrealizowania określonych w umowie o dofinansowanie projektu wskaźników produktu lub rezultatu, dofinansowanie projektu jest odpowiednio obniżane, w przypadku:
  - **stawek jednostkowych** – niezrealizowane lub niewłaściwie zrealizowane działania objęte stawką są niekwalifikowalne,
  - **kwot ryczałtowych** – w przypadku niezrealizowania w pełni wskaźników produktu lub rezultatu objętych kwotą ryczałtową, dana kwota jest uznana za niekwalifikowalną (rozliczenie w systemie „spełnia – nie spełnia”),
  - **stawek ryczałtowych** – rozliczenie następuje w oparciu o przedstawiane do rozliczenia kwalifikowalne koszty będące podstawą rozliczenia stawek.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Kwota ryczałtowa

W przypadku projektów współfinansowanych ze środków EFS, kwotą ryczałtową jest **kwota uzgodniona** za wykonanie określonego w projekcie zadania.

Jedno zadanie stanowi jedną kwotę ryczałtową;

- **wkład własny wykazany w ramach projektu rozliczanego ryczałtowo traktowany jest jako pieniężny.**

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

zero / jeden

Rozliczeniu w ramach projektu podlega uzgodniona kwota ryczałtowa tj. **albo jej pełna wysokość** (w przypadku zrealizowania zadania), **albo kwota „0”** (w przypadku jej niezrealizowania lub zrealizowania jedynie w części).

- Działania / wskaźniki produktu / rezultatu
- **Zadania w projekcie uznaje się za wykonane, ich koszty za kwalifikowalne z chwilą osiągnięcia wskaźników przypisanych do poszczególnych kwot ryczałtowych.**
- Beneficjent potwierdza realizację zadań wykazanych we wniosku o płatność, do którego załącza dokumenty wskazane w umowie o dofinansowanie projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- Zakres dokumentacji, którą beneficjent każdorazowo załącza do wniosków o płatność zostaje uzgodniony z IZ na etapie przygotowania wniosku o dofinansowanie w oparciu o specyfikę realizowanego projektu.
- Przykładowe dokumenty to: listy obecności uczestników projektu na szkoleniu, dzienniki zajęć, analizy i raporty wytworzone w ramach projektu.

Nie są to nigdy faktury lub inne dokumenty księgowe.

BRAK

wyodrębniona ewidencja
księgowa

gromadzenie faktur i innych
dokumentów księgowych.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Stawka jednostkowa

- Kwalifikowane koszty operacji zostaną obliczone na podstawie skwantyfikowanych działań, wkładu, wyników lub rezultatów pomnożonych przez z góry ustalone standardowe taryfy kosztów.

- **Co do zasady stawkę jednostkową określa instytucja organizująca nabór projektów.**

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Stawka jednostkowa /Przykład działanie 6.3

REGULAMIN WYBORU PROJEKTÓW W SPOSÓB KONKURENCYJNY

w ramach programu

Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027

nr FESL.06.03-IZ.01-014/23

[014_Regulamin wyboru projektów 6.3.docx](#)

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Stawka ryczałtowa

W przypadku finansowania według stawek ryczałtowych, określone kategorie kosztów kwalifikowanych, które zostały jasno określone z wyprzedzeniem, są obliczane przez zastosowanie kwoty procentowej ustalonej ex-ante do jednej lub kilku innych kategorii kosztów kwalifikowanych.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Mogą to być na przykład **koszty pośrednie**
obliczone jako procent kosztów bezpośrednich

STAWKA RYCZAŁTOWA W PROJEKTACH EFRR

Koszty biurowe i administracyjne mogą być rozliczone jako koszty faktyczne lub jako stawka ryczałtowa. Za podstawę obliczenia ryczału przyjmuje się 6% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich personelu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

Koszty pośrednie (nowy rozdział, zasada obowiązująca)

- Koszty pośrednie projektu są kwalifikowalne, chyba że co innego stanowią program, SZOP, wytyczne, regulamin wyboru projektów lub umowa o dofinansowanie projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Koszty pośrednie EFRR/FS/FST

Katalog kosztów pośrednich projektu EFRR/FS/FST definiuje właściwa IZ. Katalog ten obejmuje w szczególności:

- a) **koszty koordynatora** projektu oraz innego personelu zaangażowanego w zarządzanie, rozliczanie, monitorowanie projektu lub prowadzenie innych działań administracyjnych w projekcie, w szczególności koszty wynagrodzenia tych osób, ich delegacji służbowych i szkoleń,
- b) **koszty zarządu** (wynagrodzenia osób uprawnionych do reprezentowania jednostki, których zakresy czynności nie są przypisane wyłącznie do projektu, np. kierownika jednostki),
- c) **koszty personelu obsługowego** (obsługa kadrowa, finansowa, administracyjna, sekretariat, kancelaria, obsługa prawna, w tym dotycząca zamówień) na potrzeby funkcjonowania jednostki,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Koszty pośrednie EFRR/FS/FST

- d) koszty obsługi księgowej (wynagrodzenia osób księgujących wydatki w projekcie, koszty związane ze zleceniem prowadzenia obsługi księgowej projektu biuru rachunkowemu),
- e) koszty utrzymania powierzchni biurowych (czynsz, najem, opłaty administracyjne),
- f) wydatki związane z otwarciem lub prowadzeniem wyodrębnionego na rzecz projektu subkonta na rachunku płatniczym lub odrębnego rachunku płatniczego,
- g) odpisy amortyzacji, koszty najmu lub zakupu aktywów (środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych) używanych na potrzeby osób, o których mowa w lit. a - d,
- h) opłaty za energię elektryczną, ciepłą, gazową i wodę, opłaty przesyłowe, opłaty za odprowadzanie ścieków, opłaty za wywóz odpadów komunalnych,
- i) koszty usług pocztowych, telefonicznych, internetowych, kurierskich,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Koszty pośrednie EFRR/FS/FST

- j) koszty usług powielania dokumentów,
- k) koszty materiałów biurowych i artykułów piśmienniczych,
- l) koszty ochrony,
- m) koszty sprzątnięcia pomieszczeń, w tym środków czystości, dezynsekcji, dezynfekcji, deratyzacji tych pomieszczeń,
- n) opłaty pobierane od dokonywanych transakcji płatniczych (krajowych lub zagranicznych).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Koszty pośrednie EFS+

- **koszty koordynatora** lub kierownika projektu oraz innego personelu bezpośrednio zaangażowanego w zarządzanie, rozliczanie, monitorowanie projektu lub prowadzenie innych działań administracyjnych w projekcie, w tym koszty wynagrodzenia tych osób, wyposażenia ich stanowiska pracy, ich przejazdów, delegacji służbowych i szkoleń oraz koszty związane z wdrażaniem polityki równych szans przez te osoby,
- **koszty zarządu** (koszty wynagrodzenia osób uprawnionych do reprezentowania jednostki, których zakresy czynności nie są przypisane wyłącznie do projektu, np. kierownik jednostki),
- **koszty personelu obsługowego** (obsługa kadrowa, finansowa, administracyjna, sekretariat, kancelaria, obsługa prawna, w tym ta dotycząca zamówień) na potrzeby funkcjonowania jednostki,
- **koszty obsługi księgowej** (wynagrodzenia osób księgujących wydatki w projekcie, w tym zlecenia prowadzenia obsługi księgowej projektu biuru rachunkowemu),

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- **koszty utrzymania powierzchni biurowych** (czynsz, najem, opłaty administracyjne) związanych z obsługą administracyjną projektu,
- wydatki związane z **otworzeniem lub prowadzeniem wyodrębnionego subkonta** na rachunku płatniczym lub odrębnego rachunku płatniczego,
- działania **informacyjno-promocyjne projektu** (np. zakup materiałów promocyjnych i informacyjnych, zakup ogłoszeń prasowych, utworzenie i prowadzenie strony internetowej o projekcie, oznakowanie projektu, plakaty, ulotki, itp.), z wyłączeniem działań, o których mowa w art. 50 ust. 1 lit. E rozporządzenia ogólnego,
- **amortyzacja, najem lub zakup aktywów** (środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych) używanych na potrzeby osób, o których mowa w lit. a - d,
- **opłaty za energię elektryczną**, ciepłą, gazową i wodę, opłaty przesyłowe, opłaty za sprzątnięcie, ochronę, opłaty za odprowadzanie ścieków w zakresie związanym z obsługą administracyjną projektu,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- koszty usług pocztowych, telefonicznych, internetowych, kurierskich związanych z **obsługą administracyjną projektu,**
- **koszty biurowe** związane z obsługą administracyjną projektu (np. zakup materiałów biurowych i artykułów piśmienniczych, koszty usług powielania dokumentów),
- **koszty zabezpieczenia prawidłowej realizacji umowy,**

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Koszty pośrednie projektu **EFRR/FS/FST** są rozliczane za pomocą uproszczonych metod rozliczania wydatków, o których mowa w podrozdziale 3.10, w szczególności za pomocą stawek ryczałtowych określonych w art. 54 rozporządzenia ogólnego.

Koszty pośrednie projektu EFS+ są rozliczane wyłącznie z wykorzystaniem następujących stawek ryczałtowych:

- a) 25% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich¹² do 830 tys. PLN włącznie,
- b) 20% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich¹³ powyżej 830 tys. PLN do 1 740 tys. PLN włącznie,
- c) 15% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich¹⁴ powyżej 1 740 tys. PLN do 4 550 tys. PLN włącznie,
- d) 10% kosztów bezpośrednich – w przypadku projektów o wartości kosztów bezpośrednich¹⁵ przekraczającej 4 550 tys. PLN,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zasady kwalifikowalności w perspektywie finansowej 2021-2027

- **Niedopuszczalna jest sytuacja, w której koszty pośrednie zostaną rozliczone w ramach kosztów bezpośrednich**

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wydatek kwalifikowalny polegający na wniesieniu wkładu niepieniężnego uważa się za poniesiony, jeżeli wkład własny został faktycznie wniesiony, tzn. istnieje udokumentowane potwierdzenie jego wykorzystania w ramach projektu (np. z dziennika budowy wynika, iż danego dnia rozpoczęto prace budowlane na gruncie wniesionym do projektu jako wkład niepieniężny).

Za kwalifikowalne mogą być uznane zaliczki (na określony cel) wypłacone wykonawcy zgodnie z postanowieniami umowy w sprawie realizacji zamówienia w ramach projektu. Jeśli element objęty zaliczką nie jest w ramach tego projektu kwalifikowalny lub nie zostanie faktycznie wykonany w okresie kwalifikowalności projektu, zaliczka przestaje być wydatkiem kwalifikowalnym.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Fałszerstwo dokumentów – Kodeks Cywilny

■ Art. 270. [Fałszerstwo materialne]

§ 1.

Kto, w celu użycia za autentyczny, podrabia lub przerabia dokument lub takiego dokumentu jako autentycznego używa, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2.

Tej samej karze podlega, kto wypełnia blankiet, opatrzony cudzym podpisem, niezgodnie z wolą podpisanego i na jego szkodę albo takiego dokumentu używa.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dokumentowanie wydatków

Dla potrzeb dokumentowania kwalifikowalności wydatków właściwe instytucje programu mogą oprzeć się w szczególności o:

- formularze wniosków o wsparcie lub dokumenty równoważne, przedłożone przez odbiorców ostatecznych wraz z dokumentami potwierdzającymi, obejmujące plany biznesowe, a w odpowiednich przypadkach poprzednie roczne sprawozdania finansowe,
- listy kontrolne i sprawozdania od podmiotów wdrażających instrumenty finansowe,
- umowy z ostatecznymi odbiorcami wsparcia z instrumentów finansowych, zarówno w formie, pożyczek, gwarancji / poręczeń, inwestycji kapitałowych jak i innych form wsparcia,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- ewidencję przepływów finansowych między instytucją zarządzającą a podmiotami wdrażającymi instrumenty finansowe oraz przepływów finansowych w ramach instrumentu finansowego na każdym poziomie, do poziomu ostatecznych odbiorców, zaś w przypadku gwarancji / poręczeń dowód, że pożyczki zostały wypłacone,
- raporty zewnętrznych audytorów,

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zgodnie z art. 53 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, projekt współfinansowany ze środków EFRR, EFS+ lub FST, którego łączny koszt wyrażony w PLN nie przekracza równowartości 200 tys. EUR w dniu zawarcia umowy o dofinansowanie projektu (do przeliczenia łącznego kosztu projektu stosuje się miesięczny obrachunkowy kurs wymiany waluty stosowany przez KE, aktualny na dzień ogłoszenia naboru), rozliczany jest obligatoryjnie za pomocą uproszczonych metod rozliczania wydatków.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Kontrola zakończenia rzeczowej i finansowej realizacji projektu oraz osiągnięcia założonych wskaźników produktu.

Rzeczowe zakończenie realizacji projektu następuje natomiast wraz z wykonaniem wszystkich etapów projektu zgodnie z harmonogramem rzeczowo finansowym. Przez zakończenie rzeczowe realizacji projektu należy rozumieć datę: udokumentowania wykonania robót, dostaw lub usług protokołami odbioru lub udokumentowania wykonania robót, dostaw lub usług fakturami o równoważnej wartości dowodowej, lub podpisania przez beneficjenta ostatniego protokołu odbioru, świadectwa wykonania lub dokumentu równoważnego w ramach projektu potwierdzającego wykonanie prac / odbiór towaru.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Kontrola zakończenia rzeczowej i finansowej realizacji projektu oraz osiągnięcia założonych wskaźników produktu.

Kontrola projektów grantowych

- Kontrola projektów grantowych prowadzona przez IP obejmuje sprawdzenie wywiązywania się przez Beneficjenta z obowiązków nałożonych na niego w ustawie wdrożeniowej, umowie o dofinansowanie projektu oraz w procedurach grantowych, zaakceptowanych przez IZ/IP.
- Za kontrolę prowadzoną bezpośrednio u grantobiorców odpowiada Beneficjent. Beneficjent przeprowadza kontrole u grantobiorców oraz wizyty monitoringowe w miejscu realizacji przedsięwzięcia planowo na próbie grantów oraz doraźnie w sytuacji wątpliwości beneficjenta co do prawidłowości realizacji grantu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Instytucje Pośredniczące mogą prowadzić kontrole/wizyty bezpośrednio u grantobiorcy.

Przykładowo wizyta monitoringowa prowadzona przez IP w projekcie grantowym może obejmować zarówno ocenę realizacji wsparcia dla grantobiorców udzielanego bezpośrednio przez Beneficjenta (np. doradztwo), jak również wizytację miejsca realizacji grantu, czy też wytworzonego w ramach grantu produktu w celu potwierdzenia jego zgodności z celem projektu.

- Czy Beneficjent zapewnia realizację projektu grantowego zgodnie z założonym celem;
- Czy Beneficjent przygotował i przekazał do IZ/IP procedury grantowe, określające m.in. kryteria wyboru grantobiorców
- Czy Beneficjent dokonał wyboru grantobiorców w oparciu o określone kryteria, z zapewnieniem zasady przejrzystości, rzetelności, bezstronności i równego traktowania podmiotów oraz odpowiednio udokumentował ten proces

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- Czy Beneficjent zawarł umowy o powierzenie grantu z grantobiorcami oraz czy te umowy zawierają wszystkie wymagane elementy (zgodnie z procedurami grantowymi);
- Czy Beneficjent zapewnia bieżące rozliczanie wydatków poniesionych przez grantobiorców oraz dokumentuje te czynności;
- Czy Beneficjent zapewnia bieżące monitorowanie realizacji zadań przez grantobiorców oraz osiąganie wskaźników oraz dokumentuje te czynności;
- Czy Beneficjent sprawdza celowość wydatków grantowych, ich racjonalność, przejrzystość i efektywność;
- Czy Beneficjent monitoruje poziom cross-financingu w celu potwierdzenia, że ustalony limit nie został przekroczony na poziomie projektu;

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- Czy Beneficjent prowadzi kontrole u grantobiorców oraz wizyty monitoringowe w celu sprawdzenia faktycznej realizacji projektu grantowego oraz dokumentuje te czynności;
- Czy Beneficjent sprawdza zgodność ponoszenia wydatków przez grantobiorców z obowiązującymi przepisami prawa krajowego i unijnego, w szczególności z przepisami prawa dot. podatku VAT;
- Czy Beneficjent wykrywa nieprawidłowości w realizacji grantów oraz odzyskuje granty wydatkowane niezgodnie z umową o powierzenie grantu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

■ Kontrole na zakończenie realizacji projektu.

Kontrola na zakończenie realizacji projektu obligatoryjnie przeprowadzana jest po złożeniu przez beneficjenta wniosku o płatność końcową, przed wypłaceniem środków na rzecz beneficjenta składającego ten wniosek albo przed potwierdzeniem prawidłowości wydatkowania środków przez beneficjenta w ramach projektu. Kontrola na zakończenie realizacji projektu polega na potwierdzeniu na poziomie instytucji przeprowadzającej kontrolę, kompletności dokumentacji (w tym dokumentacji w wersji elektronicznej), dotyczącej wydatków ujętych we wnioskach o płatność beneficjenta, niezbędnej do zapewnienia właściwej ścieżki audytu. Kontrola ta nie jest ujmowana w Rocznym Planie Kontroli.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Weryfikacja wniosków o płatność beneficjenta

- Celem weryfikacji wniosku o płatność beneficjenta jest potwierdzenie kwalifikowalności wydatków współfinansowanych ze środków unijnych, krajowych lub wkładu własnego, które zostały ujęte w tym wniosku.
- Weryfikacja wniosku o płatność przeprowadzana jest z zachowaniem zasady „dwóch par oczu”, rozumianej w wersji minimalnej jako weryfikacja wniosku o płatność beneficjenta przez osobę do tego wskazaną i zatwierdzenie wyniku tej weryfikacji przez jej przełożonego lub inną upoważnioną do tego osobę.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Środki zwalczania nadużyć finansowych

- Instytucja Zarządzająca ma obowiązek opracować dokument dotyczący zapobiegania i sposobu postępowania w sytuacjach wystąpienia korupcji i nadużyć finansowych, w tym konfliktu interesów w ramach programu.
- Zakres minimalny dokumentu, o którym mowa w pkt 1, obejmuje:
  - a) wykrywanie i identyfikację nadużyć finansowych przez instytucje systemu wdrażania programu,
  - b) procedury antykorupcyjne stosowane w instytucjach systemu wdrażania programu, gwarantujące przejrzystość działań tych instytucji, w tym mechanizmy przeciwdziałania przypadkom konfliktu interesów zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej dotyczącymi unikania konfliktu interesów i zarządzania takimi konfliktami na podstawie rozporządzenia finansowego (Dz. Urz. UE C 121 z 09.04.2021, str. 1),

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- c) opis zasad postępowania z informacją o możliwych nadużyciach finansowych, pozyskaną ze źródeł zewnętrznych,
- d) mechanizmy stosowane w programie w celu zapobiegania korupcji w zamówieniach,
- e) opis działań o charakterze informacyjnym w zakresie zapobiegania nadużyciom i korupcji na poziomie IZ/IP/IW/beneficjent,
- f) opis warunków oraz stosowanych mechanizmów ograniczających ryzyka w sytuacji ubiegania się o dofinansowanie w instytucji przez jej pracowników, członków ich rodzin oraz podmioty powiązane z nimi osobowo lub kapitałowo.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Nieprawidłowości w projekcie

- Stwierdzenie wystąpienia nieprawidłowości indywidualnej albo nieprawidłowości systemowej, zwanych dalej „nieprawidłowościami”, powoduje powstanie obowiązku podjęcia przez właściwą instytucję odpowiednich działań.
- Stwierdzenie wystąpienia nieprawidłowości oraz nałożenie korekty finansowej jest poprzedzone czynnościami wyjaśniającymi prowadzonymi przez właściwą instytucję, podczas których instytucja ta może uwzględnić wyniki kontroli przeprowadzonych przez inne uprawnione podmioty.
- Wartość korekty finansowej wynikającej ze stwierdzonej nieprawidłowości indywidualnej jest równa kwocie wydatków poniesionych nieprawidłowo w części odpowiadającej kwocie finansowania UE.
- W przypadku, jeżeli beneficjent nie zgadza się ze stwierdzeniem wystąpienia nieprawidłowości indywidualnej oraz pomniejszeniem wartości wydatków kwalifikowalnych ujętych w złożonym wniosku o płatność, może zgłosić umotywowane zastrzeżenia.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Nieprawidłowości w projekcie

- Instytucja kontrolująca, po rozpatrzeniu zastrzeżeń, sporządza w terminie nie dłuższym niż 10 dni ostateczną informację pokontrolną, zawierającą skorygowane ustalenia kontroli lub pisemne stanowisko wobec zgłoszonych zastrzeżeń wraz z uzasadnieniem odmowy skorygowania ustaleń. Ostateczna informacja pokontrolna lub pisemne stanowisko wobec zgłoszonych zastrzeżeń są niezwłocznie doręczane podmiotowi kontrolowanemu.
- Do ostatecznej informacji pokontrolnej oraz do pisemnego stanowiska wobec zgłoszonych zastrzeżeń nie przysługuje prawo do złożenia zastrzeżeń.
- Podmiot kontrolowany w oznaczonym terminie, informuje instytucję kontrolującą o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Nieprawidłowości w projekcie

Typy nieprawidłowości:

- Korupcja
- Konflikt interesów
- Fałszerstwo dokumentów
- Nietrzymanie terminów
- Niezadeklarowany wydatek
- Odmowa poddania się kontroli
- Błędy w zamówieniach publicznych
- Nieracjonalne poniesienie wydatku
- Wnioski zawierają nieprawdziwe dane
- Brak lub niepełna realizacja niektórych działań
- Niezgodne z prawem korekty dokumentów księgowych.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wyniki kontroli

- **BEZ UCHYBIEŃ** –najczęściej w wyniku przeprowadzonej wizyty monitoringowej lub projektu rozliczanego metodami uproszczonymi
- **UCHYBIENIE** –błąd, niedopatrzenie, omyłka: **nie skutkuje zwrotem środków**
- **NIEPRAWIDŁOWOŚĆ** (art. 2 pkt 31 rozporządzenia ogólnego: przesłanki **łącznie**) – **skutki finansowe**
  - ➤ każde naruszenie mającego zastosowanie prawa
  - ➤ wynikające z działania lub zaniechania podmiotu gospodarczego
  - ➤ które ma lub może mieć szkodliwy wpływ na budżet UE poprzez obciążenie go nieuzasadnionym wydatkiem

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

System raportowania o nieprawidłowościach

W wyniku kontroli poszczególnych obszarów, projekt należy ocenić zgodnie z następującym schematem:

- kategoria nr 1 – projekt jest realizowany prawidłowo, ewentualnie potrzebne są niewielkie usprawnienia,
- kategoria nr 2 – projekt jest realizowany, co do zasady, w sposób poprawny, ale występują uchybienia (w tym skutkujące wydatkami niekwalifikowalnymi) i potrzebne są usprawnienia,
- kategoria nr 3 – projekt jest realizowany tylko częściowo poprawnie, występują znaczne uchybienia (w tym skutkujące wydatkami niekwalifikowalnymi), potrzebne są znaczne usprawnienia/wdrożenie planu naprawczego,
- kategoria nr 4 – projekt jest realizowany nieprawidłowo, co powoduje konieczność rozwiązania umowy o dofinansowanie projektu.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Informacja pokontrolna powinna zostać opatrzona stosownym pouczeniem o możliwości wniesienia uwag przez kierownika instytucji kontrolowanej (bądź braku takiej możliwości - w przypadku ostatecznej wersji dokumentu).

Nie ma obowiązku przechowywania papierowej wersji informacji pokontrolnej o ile IP zapewni podpisywanie ww. dokumentu kwalifikowanym podpisem elektronicznym. IZ rekomenduje sporządzanie dokumentów w wersji elektronicznej opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

Aplikacja e-Kontrola nie obsługuje procesu podpisywania dokumentów, w związku z powyższym konieczne jest wygenerowanie dokumentu z systemu i podpisanie poza aplikacją. Podpisany dokument powinien zostać ponownie zamieszczony w aplikacji e-Kontrola, w miejscu do tego przeznaczonym, tj. opcja „Pliki” przy każdej kontroli.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lista sprawdzająca

Do każdej kontroli powinna zostać opracowana indywidualna lista sprawdzająca. Lista sprawdzająca jest wypełniana przez Zespół kontrolujący w aplikacji e-Kontrola. Wzór listy sprawdzającej do kontroli projektu oraz do wizyty monitoringowej określa IZ FERS. Wzory List sprawdzających są dostępne w aplikacji e-Kontrola. Lista sprawdzająca jest podpisywana przez Zespół kontrolujący poza aplikacją e-Kontrola .

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Nieprawidłowości – podstawa prawna

- 1) Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 326 z 26.10.2012, str. 47, z późn. zm.), którego art. 325 obliguje państwa członkowskie do ochrony interesów finansowych UE.
- 2) Dyrektywa 2017/1371.
- 3) Rozporządzenie ogólne.
- 4) Decyzja Komisji z dnia 14 maja 2019 r. C(2019) 3452 ustanawiająca wytyczne dotyczące określania korekt finansowych w odniesieniu do wydatków finansowanych przez Unię w przypadku nieprzestrzegania obowiązujących przepisów dotyczących zamówień publicznych.

Wytyczne dotyczące sposobu korygowania nieprawidłowości na lata 2021-2027

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zgodnie z przepisami (rozporządzenie ogólne oraz UFP), państwo członkowskie jest zobowiązane do zapobiegania powstawaniu nieprawidłowości i ich wykrywania, dokonywania korekt finansowych i odzyskiwania kwot nienależnie wypłaconych wraz z odsetkami z tytułu zwrotu tych kwot po terminie oraz, w razie potrzeby, do prowadzenia innych działań naprawczych w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Stwierdzenie wystąpienia nieprawidłowości (tj. dokonanie pierwszego ustalenia administracyjnego lub sądowego) wiąże się z koniecznością skorygowania wydatków, tj. pomniejszenia wydatków kwalifikowalnych we wniosku beneficjenta o płaćność albo nałożenia korekty finansowej

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Definicja

Nieprawidłowości - cechy

trzy przesłanki, które muszą zaistnieć łącznie, aby doszło do wystąpienia nieprawidłowości, tj.:

- a) naruszenie mającego zastosowanie prawa,
- b) działanie lub zaniechanie podmiotu gospodarczego oraz
- c) realny lub potencjalny szkodliwy wpływ na budżet UE, polegający na finansowaniu ze środków tego budżetu nieuzasadnionego wydatku.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Poprzez naruszenie prawa należy rozumieć nie tylko naruszenie przepisów aktów prawnych powszechnie obowiązujących, takich jak ustawy czy rozporządzenia, ale również zasad i procedur określonych w dokumentach, których obowiązek stosowania wynika z umowy o dofinansowanie projektu lub kontraktu programowego.

Naruszenie postanowień umowy o dofinansowanie projektu również może prowadzić do wystąpienia nieprawidłowości

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Definicja Nieprawidłowości - cechy

Naruszenie prawa Wspólnotowego

Do skutecznego działania prawa wspólnotowego konieczne jest odpowiednie stosowanie prawa krajowego dlatego jakiegokolwiek naruszenie prawa krajowego oznacza jednocześnie naruszenie prawa Wspólnotowego.

Nieprawidłowość występuje także wtedy,
gdy prawo krajowe jest bardziej restrykcyjne niż przepisy wspólnotowe.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Definicja Nieprawidłowości- cechy

**Konsekwencje finansowe
- szkoda w ogólnym budżecie UE**

- Realna -faktyczna - środki Wspólnoty, które zostały już nieprawidłowo wypłacone Beneficjentowi
- potencjalna - środki Wspólnoty, które mogłyby zostać nieprawidłowo wypłacone Beneficjentowi gdyby nieprawidłowość nie została wykryta

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Beneficjent

Odpowiada za prawidłową realizację projektu oraz jest zobowiązany do informowania Instytucji Wdrażającej o nieprawidłowościach, które wystąpiły w związku z realizacją projektu – zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie projektu

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Nieprawidłowość może zostać wykryta przez:

każdą instytucję biorącą udział w zarządzaniu, kontroli lub wdrażaniu funduszy strukturalnych, która w toku prowadzonych przez siebie czynności wykryje nieprawidłowość

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Źródła informacji o nieprawidłowościach

- Instytucje systemu wdrażania poszczególnych programów – **IZ, IP, IW** - prowadzące kontrole projektów oraz kontrole systemowe
- **Minister właściwy ds. rozwoju regionalnego**
- **Instytucje unijne** prowadzące audyty, kontrole lub dochodzenia administracyjne dotyczące wdrażania funduszy UE
- Ustalenia naruszeń prawa w kontrolach przeprowadzanych przez instytucje spoza systemu wdrażania funduszy UE np. **UZP, NIK, regionalne izby obrachunkowe czy rzeczników dyscypliny finansów publicznych, organy ścigania**

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Sposoby postępowania z nieprawidłowościami

Należy wyróżnić następujące sytuacje:

- a) stwierdzenie **nieprawidłowości przed podpisaniem** umowy o dofinansowanie projektu,
- b) stwierdzenie nieprawidłowości **przed zatwierdzeniem wniosku** beneficjenta o płatność
- c) stwierdzenie nieprawidłowości **po zatwierdzeniu wniosku beneficjenta o płatność.**

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Nieprawidłowości przed podpisaniem umowy

Są to przede wszystkim nieprawidłowości stwierdzane podczas weryfikacji wniosków o dofinansowanie projektu i mogą one dotyczyć m. in. nieprawidłowości w zamówieniach (w przypadku projektów rozpoczętych przed złożeniem wniosku o dofinansowanie), a także polegać np. na przedłożeniu podrobionych lub przerobionych dokumentów lub poświadczeniu nieprawdy w składanych dokumentach.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

nieprawidłowości przed zatwierdzeniem wniosku beneficjenta o płatność

- nieprawidłowości stwierdzone przed złożeniem przez beneficjenta wniosku o płatność
- nieprawidłowości stwierdzone w trakcie weryfikacji wniosku beneficjenta o płatność

Wartość pomniejszenia należy obliczyć

$$W_p = W_{kw} \times W\%$$

- gdzie znaczenie poszczególnych symboli jest następujące:
- W_p - wartość pomniejszenia
- W_{kw} – wartość faktycznie poniesionych wydatków kwalifikowalnych w zamówieniu,
- $W\%$ - stawka procentowa pomniejszenia określona w załączniku.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- nieprawidłowości stwierdzone w trakcie weryfikacji wniosku beneficjenta o płatność
- pomniejszenie o całkowitą kwotę nieprawidłowości

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Stwierdzenie nieprawidłowości po zatwierdzeniu wniosku beneficjenta o płatność

- nałożenia korekty finansowej na wydatki w ramach projektu
- obniżenie całkowitej kwoty finansowania UE dla danego projektu

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Jeśli w wyniku przeprowadzonej kontroli Instytucja Zarządzająca uzna, że niektóre wydatki poniesiono nieprawidłowo (związane z realizowaną inwestycją), może nałożyć na projekt korektę finansową. Oznacza to konieczność zwrotu części lub całości dofinansowania.

Takie sytuacje mają miejsce w szczególności, gdy naruszone zostaną przepisy Prawa Zamówień Publicznych oraz Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Korekty finansowe

to zmniejszenie kwoty wydatków kwalifikowalnych, a w konsekwencji dotacji na dany wydatek w wysokości zależnej od skali przewinienia.

Korekty mogą zostać nałożone zarówno w czasie realizacji inwestycji, jak i po zakończeniu projektu, a nawet w okresie trwałości. W razie wykrycia nieprawidłowości beneficjent musi liczyć się z koniecznością zwrotu części bądź całości przyznanych środków.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- Ryzyko nałożenia korekt finansowych pojawia się zarówno po naruszeniu prawa unijnego, jak i krajowego (przepisów dotyczących stosowania prawa unijnego).

Zgodnie z rozporządzeniem ogólnym jest to naruszenie przepisów w wyniku działania bądź zaniechania działania, niekorzystnie wpływających na budżet UE poprzez obciążanie go nieuzasadnionymi wydatkami.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Korekty finansowe

Korekta finansowa może zostać nałożona w wyniku:

- każdego naruszenia prawa unijnego i krajowego (które dotyczy stosowania prawa wspólnotowego);
- działania, ale też zaniechania podmiotu gospodarczego zaangażowanego w projekt;
- obciążenia budżetu UE nieuzasadnionym wydatkiem (nieuzasadnionym wydatkiem będzie m.in. nieprzestrzeganie procedur wyboru dostawcy przedmiotu zamówienia).

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Korekty finansowe

- Kwota korekty finansowej jest równa kwocie nieprawidłowości w wysokości odpowiadającej wartości wkładu z budżetu UE. Wartość korekty finansowej należy obliczyć według następującego wzoru:

$$WK = Nw * WS$$

- gdzie:
- WK – wartość korekty finansowej,
- NW – wartość nieprawidłowości,
- WS – wartość finansowania UE określona procentowo (stopa finansowania)

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przykład

Beneficjent realizuje projekt szkoleniowy, w ramach którego dokonuje zakupu sprzętu komputerowego, który w przypadku tego projektu jest wydatkiem niekwalifikującym się do dofinansowania. W zatwierdzonym wniosku o płatność ujęta jest kwota zakupu sprzętu komputerowego jako wydatek kwalifikowalny.

Cena zakupu sprzętu wynosi 6500 zł. Stopa finansowania UE wynosi 85%.

■ Wartość korekty finansowej = $6500 \text{ zł} * 85\%$

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wartość korekty finansowej w związku z nieprawidłowością dotyczącą zamówienia

$$WK = WKW * WS * W\%$$

gdzie:

- WK – wartość korekty finansowej,
- WKW – wartość faktycznie poniesionych wydatków kwalifikowalnych w zamówieniu,
- WS – wartość finansowania UE określona procentowo (stopa finansowania),
- W% - stawka procentowa korekty określona w załączniku

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przykład

Beneficjent realizuje projekt, w ramach którego ogłasza zamówienie na dostawę sprzętu komputerowego. Beneficjent dopuszcza się naruszenia oceny ofert, które nie skutkuje nieważnością zamówienia, stanowi jednak nieprawidłowość wymagającą nałożenia korekty finansowej. Dla tej kategorii nieprawidłowości zgodnie z załącznikiem przewidziano stawkę na poziomie 10%. Suma wydatków kwalifikowalnych faktycznie poniesionych dla tego zamówienia wynosi 800 tys. zł, stopa finansowania 80%. W celu ustalenia wartości korekty finansowej należy posłużyć się załącznikiem, w którym określono stawki procentowe korekt za różne rodzaje naruszeń prawa zamówień:

Wartość korekty finansowej = 800 tys. zł * 80% * 10%.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podejrzenie nadużycia (oszustwa) finansowego

obowiązek informowania w przypadku **podejrzenia oszustwa finansowego** czyli wszczęcia postępowania w sprawie danej nieprawidłowości mającego na celu stwierdzenie zamierzonego działania

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Nadużycie (oszustwo) finansowe

- **naruszające interesy finansowe Wspólnot Europejskich w odniesieniu do wydatków polegają na jakimkolwiek celowym działaniu lub zaniechaniu dotyczącym:**
  - **wykorzystania lub przedstawienia nieprawdziwych, niepoprawnych lub niepełnych oświadczeń lub dokumentów, które ma na celu sprzeniewierzenie lub bezprawne zatrzymanie środków z budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich lub budżetów zarządzanych przez Wspólnoty Europejskie lub w ich imieniu,**
  - **nieujawnienia informacji z naruszeniem szczególnego obowiązku, w tym samym celu,**
  - **niewłaściwego wykorzystania takich środków do celów innych niż te, na które zostały pierwotnie przyznane**

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Nieprawidłowości podlegające raportowaniu do KE

c) nieprawidłowości poprzedzające upadłość;

d) konkretna nieprawidłowość lub szereg nieprawidłowości, w odniesieniu do których Komisja składa do państwa członkowskiego pisemny wniosek o udzielenie informacji w następstwie wstępnego zgłoszenia przez państwo członkowskie.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Najczęstsze przyczyny nieprawidłowości

- nieznanomość przepisów prawa, w szczególności przepisów prawa zamówień publicznych/zasady konkurencyjności
- nieznanomość dokumentów dotyczących wdrażania programu –Wytycznych, Regulaminu konkursu itd.
- brak aktualizacji wiedzy na temat zmian przepisów, Wytycznych (bazowanie na wymogach z lat 2014-2020)
- niestosowanie zasad określonych w umowie o dofinansowanie projektu –np. zasada konkurencyjności, trwałość, obowiązki info-promo(2021-2027)
- mnogość i zmienność przepisów prawa krajowego

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zamówienia publiczne najczęściej występujące nieprawidłowości wykryte podczas kontroli

- Nieuprawniony podział zamówienia (zaniżenie szacowania wartości/udzielenie zamówienia w niższym reżimie)/ nieuprawniona „wolna ręka”
- Opis przedmiotu zamówienia (lakoniczny; elementy stanowiące nieprawidłowe warunki udziału w postępowaniu)
- Nieproporcjonalne warunki udziału w postępowaniu
- Pozacenowe kryteria oceny ofert (błędne –niejednoznaczne)
- Wybór oferty niespełniającej warunków udziału w postępowaniu/błędnie przyznana punktacja w kryteriach
- Niezachowanie minimalnych terminów składania ofert
- Nieprawidłowe/niezweryfikowane podpisy ofert (Pzp)
- Nieuprawnione ograniczenie grupy potencjalnych wykonawców
- Przyjęcie towaru/sprzętu niespełniającego wymogów określonych w zapytaniu/ SWZ

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Pozostałe obszary

- Niepoprawny sposób finansowania środków trwałych (zakup, amortyzacja)
- Błędna metodologia wkładu własnego –wyliczenia niezgodne z dokumentami źródłowymi
- Nieracjonalność poniesionego wydatku
- Nieprawidłowe wyliczenia dot. stawki za godziny ponadwymiarowe –Karta Nauczyciela/nieprawidłowości w zakresie wysokości wypłaconych wynagrodzeń
- Tożsamość rodzajowa pracy świadczonej na podstawie umowy o pracę i umowy zlecenie (wolontariat)
- Niekwalifikowalność uczestnika (status na rynku pracy)
- Niezachowanie trwałości projektu/rezultatu (zob.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

■ Nowe wymogi 2021-2027

■ Zamówienia –zasada konkurencyjności

- Komunikacja w postępowaniu o udzielenie zamówienia, w tym ogłoszenie zapytania ofertowego, składanie ofert, wymiana informacji między zamawiającym a wykonawcą oraz przekazywanie dokumentów i oświadczeń **odbywa się pisemnie za pomocą BK2021**

- **Rozliczenie dofinansowania/transz** –zgodnie z art. 189 ust. 3 ustawy o finansach publicznych (**odsetki!**)

■ Kontrola zasad horyzontalnych

- IZ weryfikuje zgodność projektów i ich produktów (w tym także usług) z zasadami horyzontalnymi w oparciu o specjalnie określone pytania, zawarte w listach kontrolnych dla każdej z zasad rozdzielnie. Weryfikacja może być również prowadzona w oparciu o informacje zbierane od uczestników/czek projektów –o ile jest to uzasadnione specyfiką projektu

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

■ Nowe wymogi 2021-2027

■ Działania informacyjno-promocyjne („Taryfikator”)

- ➤ W przypadku niestosowania się do obowiązków informacyjnych i promocyjnych, nałożonych na Beneficjenta umową o dofinansowanie projektu, IZ FESL pisemnie wezwie beneficjenta do uregulowania swoich zobowiązań – **podjęcia działań zaradczych w terminie i na warunkach określonych w wezwaniu**
- ➤ W przypadku braku wykonania przez Beneficjenta działań zaradczych w terminie i na warunkach określonych w wezwaniu, IZ FESL dokona **pomniejszenia wsparcia** z Funduszy dla operacji **do wartości maksymalnie 3% wsparcia**

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Nadużycie finansowe

–jakiegokolwiek celowe działanie lub zaniechanie naruszające interesy finansowe Unii w odniesieniu do wydatków, polegające na:

- wykorzystywaniu lub przedstawianiu nieprawdziwych, niepoprawnych lub niepełnych oświadczeń lub dokumentów, skutkujących sprzeniewierzeniem lub bezprawnym zatrzymaniem środków finansowych lub aktywów z budżetu Unii lub z budżetów, którymi Unia zarządza lub którymi zarządza się w jej imieniu
- nieujawnieniu informacji z naruszeniem szczególnego obowiązku, z tym samym skutkiem
- niewłaściwym wykorzystaniu takich środków finansowych lub aktywów do celów innych niż te, na które pierwotnie zostały przyznane

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przypadki nadużyć ze strony Beneficjentów

- celowe dzielenie zamówienia w celu uniknięcia stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych (PZP) lub jej niektórych przepisów
- zatajanie związków osobowych lub kapitałowych z Wykonawcą
- podrabianie dokumentów dotyczących udzielania zamówień publicznych – dotyczy sytuacji, gdy Beneficjent udzielił zamówienia bez stosowania ustawy PZP, pomimo, że był do tego zobowiązany, zastosował niewłaściwy tryb lub dopuścił się innych naruszeń ustawy PZP

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przypadki nadużyć ze strony Beneficjentów

- podrabianie, przerabianie, fałszowanie faktur lub innych dowodów księgowych
- przedkładanie do refundacji kopii faktur, których oryginały „zagięły” (ustalenia z kontroli na miejscu realizacji projektu)
- posługiwanie się fakturami wystawionymi przez nieuprawnione lub nieistniejące podmioty

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przypadki nadużyć ze strony Beneficjentów

- podwójne sfinansowanie tego samego wydatku
- wydatki niezwiązane z realizowanym projektem, nieuzasadnione
- dokonywanie fikcyjnych zakupów, w celu wyłudzenia dotacji

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przypadki nadużyć ze strony Beneficjentów

- fałszowane listy obecności na szkoleniach realizowanych w ramach projektów (zawyżanie liczby uczestników)
- wydatki poniesione na szkolenie osób niekwalifikujących się do udziału w szkoleniu
- brak realizacji przez Beneficjenta działań przewidzianych w projekcie

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Postępowanie w przypadku niewłaściwego wykorzystania środków przez Beneficjenta

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przyczyny zwrotu środków

- Niewykorzystanie przez Beneficjenta środków finansowych
- Wykorzystanie środków finansowych niezgodnie z przeznaczeniem
- Wykorzystane z naruszeniem procedur
- Pobranie środków finansowych w sposób nienależny albo w nadmiernej wysokości

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Tryb odzyskiwania środków (nieprawidłowości)

- Dobrowolna, terminowa wpłata przez Beneficjenta kwoty podlegającej procedurze odzyskiwania, zgodnie z wydaną decyzją o zwrocie środków oraz naliczanych zgodnie z nią odsetek
- Potrącenie z kolejnego wniosku Beneficjenta o płatność (kwota do zwrotu + odsetki)
- Egzekucja należności w trybie przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (postępowanie windykacyjne)

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Niewłaściwe wykorzystanie środków finansowych przez Beneficjenta

Stwierdzenie przypadku kwoty/wydatku, który podlega zwrotowi może wynikać z:

- informacji przekazanej przez Beneficjenta (np. korekta finansowa we wniosku o płatność)
- informacji pokontrolnej wskazującej stwierdzone wydatki niekwalifikowalne podczas przeprowadzonej kontroli na miejscu

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Niewłaściwe wykorzystanie środków finansowych przez Beneficjenta

W przypadku, gdy poniesiony wydatek został uznany przez Beneficjenta za niekwalifikowalny zanim został uwzględniony we wniosku o płatność składanym do IW, wydatek ten nie powinien być wykazywany w żadnym wniosku o płatność (nie stanowi on również nieprawidłowości). Wydatek będzie traktowany tak, jakby nie został poniesiony w ramach projektu.

Konsekwencje finansowe z tego tytułu ponosi Beneficjent.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Niewłaściwe wykorzystanie środków finansowych przez Beneficjenta

Instytucja weryfikuje dane ujęte w zestawieniu od Beneficjenta pod kątem stwierdzenia, czy dany wydatek niekwalifikowalny stanowi:

- nieprawidłowość w rozumieniu systemu informowania o nieprawidłowościach, bądź
- korektę finansową.

Po przeprowadzeniu weryfikacji wniosku o płatność złożonego przez Beneficjenta wraz z korektą, Instytucja pomniejsza wartość zatwierdzonych wydatków (przedstawionych w ramach danego wniosku Beneficjenta o płatność) o łączną kwotę wydatków niekwalifikowalnych wynikającą z załączonego zestawienia.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Nieprawidłowości w projekcie

Konsekwencje wykrycia nieprawidłowości

- **Zwrot** kwot nienależnych bądź bezprawnie uzyskanych
- **Pomniejszenie** na wniosku o płatność
- **Zawieszenie** dalszych płatności poprzez wstrzymanie wniosku o płatność
- **Windykacja** należnych środków
- **Wszczęcie** powództwa cywilnoprawnego
- **Zawiadomienie** Rzecznika dyscypliny finansów publicznych,
- **Powiadomienie** prokuratury i skierowanie sprawy na drogę sądową – w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Niewłaściwe wykorzystanie środków finansowych przez Beneficjenta

W przypadku:

- **nieprawidłowości**, Beneficjent zobowiązany jest do zwrotu tych środków wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych (art. 211 ust.1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych).

Odsetki naliczane są **od dnia przekazania transzy do dnia otrzymania wniosku o płatność** (w przypadku zgłoszenia nieprawidłowości przez beneficjenta we wniosku o płatność) lub **do dnia sporządzenia informacji pokontrolnej** (w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości przez właściwą instytucję).

korekt finansowych, Beneficjent zobowiązany jest do zwrotu wyłącznie kwoty korekty.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Niewłaściwe wykorzystanie środków finansowych przez Beneficjenta

W przypadku, gdy korekta/nieprawidłowość przewyższa wartość wydatków rozliczanych w ramach danego wniosku o płatność, zostaje ona pomniejszona w całości dopiero w kolejnym wniosku o płatność, w którym możliwe jest jej rozliczenie.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Niewłaściwe wykorzystanie środków finansowych przez Beneficjenta

Po zakończeniu realizacji projektów

W przypadku gdy po zakończeniu realizacji projektu i końcowym rozliczeniu projektu zostaną wykryte wydatki niekwalifikowalne (stwierdzone zostaną nieprawidłowości finansowe w projekcie lub korekty finansowe), Beneficjent zobowiązany jest do zwrotu tych środków.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wezwanie do zapłaty

Zwrot środków dokonywany jest na pisemne wezwanie instytucji (wezwanie do zapłaty), która zawarła umowę o dofinansowanie projektu z Beneficjentem.

W wezwaniu powinien zostać określony:

- 14-dniowy termin na dokonanie płatności,
- numer rachunku bankowego, na który Beneficjent powinien przekazać środki

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

RODO

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

RODO

- **Wszelkie przetwarzanie danych osobowych powinno być zgodne z prawem i rzetelne.** Dla osób fizycznych powinno być przejrzyste, że dotyczące ich dane osobowe są zbierane, wykorzystywane, przeglądane lub w inny sposób przetwarzane oraz w jakim stopniu te dane osobowe są lub będą przetwarzane. Zasada przejrzystości wymaga, by wszelkie informacje i **wszelkie komunikaty związane z przetwarzaniem tych danych osobowych były łatwo dostępne i zrozumiałe oraz sformułowane jasnym i prostym językiem.** Zasada ta dotyczy w szczególności informowania osób, których dane dotyczą, o tożsamości administratora i celach przetwarzania oraz innych informacji mających zapewnić rzetelność i przejrzystość przetwarzania w stosunku do osób, których sprawa dotyczy, a także prawa takich osób do uzyskania potwierdzenia i informacji o przetwarzanych danych osobowych ich dotyczących. Osobom fizycznym należy uświadomić ryzyka, zasady, zabezpieczenia i prawa związane z przetwarzaniem danych osobowych oraz sposoby wykonywania praw przysługujących im w związku z takim przetwarzaniem. W szczególności konkretne cele przetwarzania danych osobowych powinny być wyraźne, uzasadnione i określone w momencie ich zbierania.

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- Dane osobowe powinny być adekwatne, stosowne i **ograniczone do tego, co niezbędne do celów**, dla których są one przetwarzane. Wymaga to w szczególności zapewnienia ograniczenia okresu przechowywania danych do ścisłego minimum. Dane osobowe powinny być przetwarzane tylko w przypadkach, gdy celu przetwarzania nie można w rozsądny sposób osiągnąć innymi sposobami. **Aby zapobiec przechowywaniu danych osobowych przez okres dłuższy, niż jest to niezbędne, administrator powinien ustalić termin ich usuwania lub okresowego przeglądu.** Należy podjąć wszelkie rozsądne działania zapewniające sprostowanie lub usunięcie danych osobowych, które są nieprawidłowe. **Dane osobowe powinny być przetwarzane w sposób zapewniający im odpowiednie bezpieczeństwo i odpowiednią poufność, w tym ochronę przed nieuprawnionym dostępem do nich i do sprzętu służącego ich przetwarzaniu oraz przed nieuprawnionym korzystaniem z tych danych i z tego sprzętu**

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

***Dziękuję za uwagę
Wojciech Połap***

Pomoc Techniczna
dla Funduszy Europejskich

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

